

รายงานประจำปี 2565

สำนักงานรับรองมาตรฐานและ
ประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ACHIEVEMENT
AGILITY
ACCOUNTABILITY

www.onesqa.or.th
Email: info@onesqa.or.th

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	ข
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ค
รายงานประจำปีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)	1
ส่วนที่ 1 แผนและผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	
1.1 การประเมินคุณภาพภายนอกในสถานการณ์โควิด 19	4
1.2 แผนและผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	10
1.3 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกจำแนกตามรายมาตรฐาน	11
1.4 รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	12
ส่วนที่ 2 สถานการณ์ด้านคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย	
2.1 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพด้านการศึกษาของประเทศไทย	16
2.2 สถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice)	18
2.3 การนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	21
ส่วนที่ 3 ผลการดำเนินงานของ สมศ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	
3.1 การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา	23
3.2 การสร้างการรับรู้ความเข้าใจเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษา	24
3.3 การอบรมและพัฒนาผู้ประเมินภายนอก	26
3.4 การขับเคลื่อนการสร้างความร่วมมือในระดับนานาชาติ	28
3.5 ผลการบริหารจัดการภายใต้เกณฑ์ ก.พ.ร. และ PMQA 4.0	30
3.6 รางวัลและความภาคภูมิใจ	33
ส่วนที่ 4 ทิศทางการดำเนินงานในอนาคตของ สมศ.	
4.1 แผนยุทธศาสตร์ สมศ. 3 ปี (พ.ศ. 2566 - 2568)	35
4.2 การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก (AQA Platform)	39
4.3 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการหน่วยงานภาครัฐไปสู่ยุคดิจิทัล 4.0	43

บทนำ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ก่อตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้กำหนดให้ สมศ. มีฐานะเป็นองค์การมหาชน หน้าที่หลักของสมศ. จึงเป็นหน่วยงานที่ทำการประเมินสถานศึกษาซึ่งมีจำนวน 62,941 แห่งทั่วประเทศ (ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2565) โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ภายใต้การกำกับดูแลและสนับสนุนการดำเนินงานของ สมศ. โดยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ดร. คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีสถานศึกษาได้รับการประเมินจาก สมศ. ถึง 19,558 แห่ง ซึ่งเกินกว่าจำนวนเป้าหมายการประเมินที่ตั้งไว้

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่ผ่านมา สมศ. ยังคงยึดมั่นตามหลักวิชาการเพื่อไปสู่การประเมินเพื่อพัฒนา เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ดร. คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช) ที่ว่า “กัลยาณมิตร คุณภาพ จริยธรรม คุณธรรม” ซึ่งแม้ว่าจะยังคงอยู่ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID-19 แต่ สมศ. ก็ยังมีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินภารกิจในการประเมินคุณภาพภายนอกตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยใช้วิธีการประเมินที่ยืดหยุ่น สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของการจัดการเรียนการสอนแบบ New normal ทั้งยังพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ Automated QA หรือ AQA มาใช้ในทุกระยะของการประเมิน นับตั้งแต่การอำนวยความสะดวกให้สถานศึกษาในการรับการประเมินโดยการส่งรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ผ่านระบบออนไลน์ (E-SAR) ซึ่งสามารถลดขั้นตอนลดระยะเวลา และลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล การให้ผู้ประเมินส่งรายงานการประเมิน รวมทั้งการขอใบรับรองผลการประเมินผ่านระบบ E-Certificate โดยมีการประสานความร่วมมือกับต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลการประเมินความพึงพอใจของสถานศึกษา ของผู้ประเมิน และของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอกโดยบริษัทซูเปอร์โพล พบว่ามีคะแนนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องสามปีติดต่อกัน

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ดำเนินการตามแผนดำเนินงานและตัวชี้วัด ก.พ.ร. เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ทุกตัวชี้วัด และมีผลการดำเนินงานโดดเด่นเป็นที่น่าพึงพอใจ โดยมีผลดำเนินงานตามแผนดังนี้

- การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินภายนอกให้กับสถานศึกษา จำนวน 34,580 แห่ง จากค่าเป้าหมาย 36,755 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 94.08)

- สรรหา พัฒนา และฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก โดยมีผู้ได้รับการรับรองเป็นผู้ประเมินภายนอก จำนวนทั้งสิ้น 1,534 คน จากค่าเป้าหมาย 640 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 239.69)

นอกจากนี้ยังได้พัฒนาศักยภาพผู้ประเมินภายนอก จำนวน 3,850 คน จากค่าเป้าหมาย 3,640 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 105.77) และมีการติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้ประเมินภายนอกผ่านระบบ Automated QA

- ประเมินคุณภาพภายนอกและข้อเสนอแนะ การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 19,558 แห่ง จากค่าเป้าหมาย 18,000 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 108.66)

ผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาระยะที่ 1 (ประเมิน SAR)

ศูนย์พัฒนาเด็ก จำนวนทั้งสิ้น 7,009 แห่ง พบว่า ส่วนใหญ่มีผลการประเมินระดับดีทั้งสามมาตรฐาน ตั้งแต่ร้อยละ 92 – 96.63 มีผลการประเมินระดับพอใช้ทั้งสามมาตรฐาน อยู่ระหว่างร้อยละ 2.47 – 5.98 และมีผลการประเมินระดับปรับปรุงทั้งสามมาตรฐาน อยู่ระหว่างร้อยละ 0.90 - 2.03

สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ทั่วไป) จำนวนทั้งสิ้น 11,341 แห่ง พบว่า ส่วนใหญ่มีผลการประเมินระดับดีทั้งสามมาตรฐาน ตั้งแต่ร้อยละ 99.76 - 100 มีผลการประเมินระดับพอใช้ในมาตรฐานที่ 1 - 3 อยู่ระหว่างร้อยละ 0.03 – 0.20 และมีผลการประเมินระดับปรับปรุงในมาตรฐานที่ 1 - 3 อยู่ระหว่างร้อยละ 0.03-0.04 ซึ่งไม่พบผลประเมินระดับพอใช้และปรับปรุงในมาตรฐานที่ 4 -5

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (วัตถุประสงค์พิเศษ) จำนวนทั้งสิ้น 367 แห่ง พบว่า ส่วนใหญ่มีผลการประเมินระดับดีทั้งสามมาตรฐาน ตั้งแต่ร้อยละ 85.71 - 100 มีผลการประเมินระดับพอใช้ในมาตรฐานที่ 1- 4 อยู่ระหว่างร้อยละ 0.65 – 14.29 และมีผลการประเมินระดับปรับปรุงในมาตรฐานที่ 1-3 อยู่ระหว่างร้อยละ 0.32 – 1.94

ด้านการอาชีวศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 384 แห่ง พบว่า ส่วนใหญ่มีผลการประเมินระดับดีทั้งสามมาตรฐาน ตั้งแต่ร้อยละ 71.35 - 78.39 มีผลการประเมินระดับพอใช้ทั้งสามมาตรฐาน อยู่ระหว่างร้อยละ 13.28 – 20.83 และมีผลการประเมินระดับปรับปรุงทั้งสามมาตรฐาน อยู่ระหว่างร้อยละ 7.81 – 10.16

การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) จำนวนทั้งสิ้น 415 แห่ง พบว่า ส่วนใหญ่มีผลการประเมินระดับดีทั้งสามมาตรฐาน ตั้งแต่ร้อยละ 91.28– 99.52 มีผลการประเมินระดับพอใช้ทั้งสามมาตรฐาน อยู่ระหว่างร้อยละ 0.48 – 7.75 และมีผลการประเมินระดับปรับปรุงอยู่ระหว่างร้อยละ 0.24 – 3.15

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาแจ้งความประสงค์ขอรับการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 42 แห่ง ซึ่งเป็น การประเมิน Pre-analysis และ Online Assessment

ผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาระยะที่ 2 (ตรวจเยี่ยมผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์)

ศูนย์พัฒนาเด็ก จำนวนทั้งสิ้น 554 แห่ง พบว่า ส่วนใหญ่มีผลการประเมินระดับดีทั้งสามมาตรฐาน ตั้งแต่ร้อยละ 55.60 – 58.84 มีผลการประเมินระดับดีมากทั้งสามมาตรฐาน อยู่ระหว่างร้อยละ 40.97 - 43.50 มีผลการประเมินระดับดีเยี่ยมทั้งสามมาตรฐาน อยู่ระหว่างร้อยละ 0.18 - 2.17 และมีผลการประเมินระดับพอใช้ พบเฉพาะในมาตรฐานที่ 2 ร้อยละ 0.18

การศึกษาขั้นพื้นฐาน (ทั่วไป) จำนวนทั้งสิ้น 603 แห่ง พบว่า สถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับปฐมวัย (อ.1 - อ.3) ส่วนใหญ่มีผลการประเมินระดับดีมากทั้งสามมาตรฐาน ตั้งแต่ร้อยละ 54.16 - 100 ในขณะที่สถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ป.1 - ม.6) ส่วนใหญ่มีผลการประเมินระดับดีเยี่ยมทั้งสามมาตรฐาน อยู่ระหว่างร้อยละ 45.68 – 50.67 โดยไม่พบสถานศึกษาที่มีผลการประเมินระดับพอใช้และปรับปรุง

การศึกษาขั้นพื้นฐาน (วัตถุประสงค์พิเศษ) จำนวนทั้งสิ้น 61 แห่ง พบว่า สถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับปฐมวัย (อ.1 - อ.3) ส่วนใหญ่มีผลการประเมินระดับดีมากทั้งสามมาตรฐาน ตั้งแต่ร้อยละ 50 – 61.11 ในขณะที่สถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ป.1 - ม.6) ส่วนใหญ่มีผลการประเมินระดับดีเยี่ยมทั้งสามมาตรฐาน อยู่ระหว่างร้อยละ 46.15 – 100 โดยไม่พบสถานศึกษาที่มีผลการประเมินระดับพอใช้ และปรับปรุง

การอาชีวศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 36 แห่ง พบว่า ส่วนใหญ่มีผลการประเมินระดับดีทั้งสามมาตรฐาน ตั้งแต่ร้อยละ 41.67 – 50.00 มีผลการประเมินระดับดีเยี่ยม อยู่ระหว่างร้อยละ 22.22 – 27.78 มีผลการประเมินระดับดีมาก อยู่ระหว่างร้อยละ 5.56-8.33 และระดับพอใช้ทั้งสามมาตรฐาน อยู่ระหว่างร้อยละ 2.78 – 8.33

การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) จำนวนทั้งสิ้น 25 แห่ง พบว่า ส่วนใหญ่มีผลการประเมินระดับดีเยี่ยมทั้งเก้ามาตรฐาน ตั้งแต่ร้อยละ 52.00 – 60.00 มีผลการประเมินระดับดีมาก อยู่ระหว่างร้อยละ 20.00 – 32.00 และมีผลการประเมินระดับดีอยู่ระหว่างร้อยละ 16.00 – 28.00

■ **ผลการดำเนินงานด้านต่างประเทศ** สมศ.มีการขับเคลื่อนความร่วมมือด้าน QA ภายใต้ MOU ระหว่างหน่วยงานของประเทศญี่ปุ่น และได้หวั่น ดำเนินการพัฒนากระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกต่อยอดจากระบบความร่วมมือ iJAS ให้เป็นระบบ iJAS Plus ซึ่งอยู่ระหว่างการนำเสนอความเห็นชอบจากกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) นอกจากนี้ ยังมีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านวิชาการเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกกับหน่วยงานของประเทศญี่ปุ่น ได้หวั่นและเวียดนาม ผ่านระบบ online โดย สมศ. เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในเครือข่ายการประกันคุณภาพการศึกษาอาเซียน (ASEAN Quality Assurance Network - AQAN) ในฐานะกรรมการบริหาร และเป็นประธานกรรมการบริหารเครือข่ายฯ ระหว่าง พ.ศ. 2557 – 2563 โดย AQAN กำหนดกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาของอาเซียน (ASEAN Quality Assurance Framework - AQAF) เพื่อให้สมาชิกเครือข่ายฯ ซึ่งได้แก่ หน่วยงานประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มอาเซียนใช้เป็นกรอบการดำเนินงาน ซึ่งตัวแทนของ สมศ.ได้รับเชิญให้เป็นประธานคณะผู้ประเมินฯ ถึงสองประเทศ ได้แก่การประเมินหน่วยประเมินของประเทศลาวและประเทศฟิลิปปินส์ นอกจากนี้ สมศ.ยังได้เริ่มต้นในการเตรียมพร้อมเพื่อขอรับการประเมินจาก INQAAHE นอกจากนี้ยังมีความร่วมมือทางวิชาการกับเครือข่ายการประกันคุณภาพที่สำคัญของโลก อีกกว่า 20 เครือข่าย เช่น QAA, APQN, CIQG, AYQON ฯลฯ

▪ **ด้านความทันสมัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ** สมศ.ได้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การประเมินในรูปแบบ New Normal Education อาทิ ระบบที่ใช้ในการเชื่อมโยงข้อมูลรายงานการประเมินตนเองกับหน่วยงานต้นสังกัดต่าง ๆ (E-SAR) ระบบสนับสนุนการทำงานของผู้ประเมินภายนอก (Mobile Application) ระบบวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. (Business Intelligence: BI) การอบรมและพัฒนาผู้ประเมินภายนอกแบบ online และการให้บริการดาวน์โหลดผลการประเมินได้จากระบบออนไลน์ (E-Certificate)

▪ **ด้านการให้ทุนวิจัย** สมศ.ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นทุนการวิจัย จำนวน 10 ทุน ซึ่งได้ผ่านการคัดเลือกจากจำนวนผู้เสนอขอรับทุนทั้งหมด 25 โครงการ นอกจากนี้ยังได้มีการจัดทำการศึกษาวิจัยพัฒนาองค์กรเพื่อนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาองค์กรอีกด้วย และมีการนำผลการวิจัยมาจัดสัมมนาเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งกับเจ้าหน้าที่ สมศ. สถานศึกษา ผู้ประเมินภายนอก และหน่วยงานกำกับดูแลการประเมินคุณภาพภายนอก และคณะกรรมการได้มีวิสัยทัศน์ที่จะขับเคลื่อน สมศ.เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตโดยการริเริ่มโครงการวิจัยศึกษาผลกระทบจากการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งจะแล้วเสร็จในปีงบประมาณ 2567

▪ **ด้านประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ** สมศ. มีผลการประเมินคุณธรรมและความ โปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) คะแนนเท่ากับ 91.16 คะแนน เพิ่มจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 1.82 คะแนน ซึ่งมีคะแนนอยู่ในเกณฑ์ระดับ A ต่อเนื่องเป็นปีที่ 3

ส่วนในด้านความพึงพอใจในการให้บริการขององค์การมหาชนที่สำรวจโดยหน่วยงานภายนอกพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.24 คิดเป็นร้อยละ 84.80 โดยมีคะแนนสูงขึ้นสามปีต่อเนื่อง

ส่วนการนำระบบการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐมาประยุกต์ใช้ในการบริหาร (PMQA) มีคะแนนอยู่ที่ 436.76 คะแนน จากคะแนนเต็ม 500 คะแนน และได้รับการรับรองสถานะการเป็นระบบราชการ 4.0 ระดับก้าวหน้า โดยที่รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0 (400 คะแนน) พิจารณาโดยใช้เกณฑ์การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ซึ่งต้องมีผลการตรวจประเมินคะแนนรวมของทุกหมวดตั้งแต่ 400 คะแนน จึงจะได้รับรางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0 และได้รับการรับรองสถานะการเป็นระบบราชการ 4.0 ระดับก้าวหน้า

ผลการประเมินองค์การมหาชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของสำนักงาน ก.พ.ร. มีคะแนนอยู่ที่ 97.12 คะแนน สรุปผลการประเมินระดับองค์กรระดับ “ดีมาก”

รายงานประจำปี

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2543 วิสัยทัศน์ “องค์กรมีความเป็นเลิศด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาที่ได้รับการยอมรับระดับนานาชาติ สร้างความเข้มแข็งให้ประเทศด้วยการยกระดับคุณภาพการศึกษา”

ภารกิจ

1. ใช้การวิจัยในการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบประเมินและรับรองคุณภาพทุกระดับการศึกษาให้มีมาตรฐานแบบสากลและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ
2. พัฒนาบุคลากรและผู้ประเมินภายนอกของ สมศ. ให้มีความเชี่ยวชาญ น่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับพร้อมที่จะปฏิบัติงานในระดับนานาชาติได้
3. ยกระดับองค์กรให้เป็นแหล่งวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของประเทศ
4. สนับสนุนผลักดันให้เกิดการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษา ของประเทศ
5. ขับเคลื่อนองค์กรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลให้เป็นองค์กรอัจฉริยะ (Smart Organization)

พันธมิตร

1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 3) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 6) สภาวิชาชีพ 7) หน่วยงานอื่น ๆ ที่ทำหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

- 1) สถานศึกษาทุกสังกัด 2) ผู้เรียน 3) ผู้ปกครอง 4) ผู้ใช้บัณฑิต

สมรรถนะหลักขององค์กร

- 1) การจัดประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาในทุกสังกัด/ประเภท มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544
- 2) เป็นคณะกรรมการบริหารเครือข่าย การประกันคุณภาพของอาเซียน (AQAN) ในการกำหนดนโยบายด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของภูมิภาค

แหล่งข้อมูลเชิงเปรียบเทียบในประเทศ

- 1) สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (HA) 2) รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) 3) รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA 4.0)

แหล่งข้อมูลเชิงเปรียบเทียบในต่างประเทศ

- 1) The Office for Standards in Education, Children's Services and Skills (Ofsted), UK.
- 2) Quality Assurance Agency for Higher Education (QAA), UK.
- 3) National Institute for Academic Degrees and Quality Enhancement of Higher Education (NIAD-QE), Japan.
- 4) Japan University Accreditation Association (JUAA), Japan.
- 5) Taiwan Assessment and Evaluation Association (TWAEA), Taiwan.
- 6) External Quality Assurance Agencies (EQAAs) in ASEAN.

7) AUN-QA

จำนวนบุคลากร

บุคลากรจำนวน 107 อัตรา (กรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ 83 อัตรา ลูกจ้างรายปี 20 อัตรา และที่ปรึกษา 4 อัตรา) จำนวนบุคลากรปัจจุบัน 108 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2565)

กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ

- 1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม
- 2) พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542
- 3) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ.2543
- 4) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552
- 5) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561
- 6) กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561
- 7) พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562

ระบบการปรับปรุงผลการดำเนินงาน

- 1) กระบวนการที่ใช้ปรับปรุงการทำงานขององค์กรอย่างเป็นระบบด้วยการประชุมกำกับติดตามผลการดำเนินงาน (PDCA)
- 2) การบริหารจัดการความเสี่ยงด้วยการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
- 3) การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award: PMQA)
- 4) มาตรฐานระบบการจัดการคุณภาพ (QMS) (ISO 9001)

บริการหลัก

- 1) ประเมินคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภท
- 2) สรรหา พัฒนาและฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก
- 3) ส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจแก่สถานศึกษาเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก
- 4) ส่งเสริมให้สถานศึกษาและต้นสังกัดนำข้อเสนอแนะตามผลการประเมินไปใช้

ค่านิยม AAA

จากการวิจัยโครงการศึกษาผลกระทบ (Impact Analysis) ของการประเมินคุณภาพภายนอก พบว่า สมศ. จะต้องดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกให้สอดคล้องและก้าวทันการศึกษาในอนาคตที่การจัดการศึกษา จะมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ตามนโยบายของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ดร. คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช) ที่มีวิสัยทัศน์เล็งเห็นว่าการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงอย่างผันผวนโดย แน่นนอนและจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นต้องสร้างเด็กให้มีความพร้อมในการเผชิญกับการ เปลี่ยนแปลงในอนาคต ซึ่งต้องใช้ Coding กับ กระบวนการการเรียนรู้การสอน STI (สติ: Science-Technology-Innovation) ที่เป็นการคิดวิเคราะห์เชิงตรรกะควบคู่กัน ทั้งนี้ต้องพัฒนาเด็กให้พร้อมด้วย 6 ทักษะจำเป็น ได้แก่ (1) ทักษะการอ่าน (2) ทักษะการเขียน (3) ทักษะในการคิดอย่างมีเหตุผล มีตรรกะ (4) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิดเชิงคำนวณ (5) ทักษะการแก้ไขปัญหาเป็นขั้นเป็นตอน และ (6) กล้าตัดสินใจ ลงมือทำ ทำผิดแล้วทำใหม่ได้ ซึ่งหากพัฒนาได้ทั้ง 6 ทักษะ เด็กไทยจะมีความพร้อมและมี ภูมิคุ้มกันกับการแข่งขันในโลกยุคใหม่ที่เป็นโลกแบบ VUCA World คือ Volatility (มีความผันผวน)

Uncertainty (มีความไม่แน่นอน) Complexity (มีความสลับซับซ้อน) และ Ambiguity (มีความคลุมเครือ) โดย ดร. คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช เน้นย้ำว่า จะต้องสร้างให้คนไทยเป็นคนมีความสุข มีคุณภาพ และมีความสามารถในการแข่งขัน เพราะฉะนั้น รูปแบบการเรียนการสอนต้องทำให้เกิดสมรรถนะที่สำคัญสำหรับศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนต้องเรียนรู้ คือ Coding ซึ่งเป็นสมรรถนะ ที่โลกต้องการ ซึ่งประกอบด้วย C คือ Creative thinking คิดอย่างสร้างสรรค์ O คือ Organized Thinking คิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ D คือ Digital literacy ทักษะดิจิทัล I คือ Innovation หรือนวัตกรรม N คือ Newness ความทันสมัย G คือ Growth Mindset ที่เชื่อว่าเราสามารถพัฒนาได้ ไม่ยอมแพ้ และเรียนรู้ไม่จบสิ้น สมศ. จึงได้ดำเนินการอบรมคัดเลือกผู้ประเมินภายนอกเพิ่มเติมในทุกระดับการศึกษา นอกจากนี้ยังได้พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรูปแบบของ Mobile Application (ONESQA-V) ที่มี Feature ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขณะลงพื้นที่ที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษาของผู้ประเมินภายนอก อาทิเช่น ระบบ Check in – out การบันทึกข้อมูลทั้งในรูปแบบการพิมพ์ การบันทึกเสียง สามารถแปลงไฟล์เสียงเป็นไฟล์ .text ระบบประเมินการทำงานของผู้ประเมินภายนอก (QC100) และพัฒนาระบบบริหารจัดการ SAR สถานศึกษาแบบออนไลน์ (E-SAR) เป็นต้น

การส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา: ผลลัพธ์ที่เด่นชัดมากกว่าผลทำไร

"ปัญหา" สมศ. เป็นหน่วยงานที่ขาดการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ยังไม่เกิดประโยชน์ ผู้เกี่ยวข้องไม่สนใจ
เกิดโครงการ ผู้เกี่ยวข้องไม่สนใจ ไม่ใช้ข้อมูลประเมินเพื่อพัฒนา

เปลี่ยนบทบาทของ สมศ. จากการเป็นผู้ควบคุม/ตรวจสอบคุณภาพ เป็น "ส่งเสริมสนับสนุน"

ผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน (SROI)
 โครงการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา
 = **ยกระดับคุณภาพการศึกษา**

ผลลัพธ์ คุณค่าที่เกิดนับตั้งแต่เริ่มโครงการพัฒนาคุณภาพของศูนย์วิจัยการศึกษา
 ใช้เป็นเครื่องมือวัดและรายงานระดับ
"โทรกำไรสุทธิ"
 กุณนุญดี กุณรรษชาติ ผลกำไร

สมศ. กอดแบบปฏิบัติที่ดีตามโครงการนำร่องโครงการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้

สาเหตุ
 สถานศึกษาขาดการดำเนินการพัฒนาปรับปรุง
 คุณภาพการศึกษาหลังการประเมิน แบบกันกันใจและต้องเมือง
 • สถานศึกษาไม่ทราบว่าจะต้องนำผลการประเมินไปใช้งานอย่างไร
 • หน่วยงานต้นสังกัดรัฐวิสาหกิจและสถานศึกษา ขาดการติดตามดูแลหลังการประเมิน
 • บุคลากรของสถานศึกษา ไม่เห็นถึงความสำคัญของผลการประเมิน

ไม่เกิดประโยชน์
 โครงการพัฒนา/ยกระดับคุณภาพการศึกษา
 ไม่สนใจ ไม่ใช้ข้อมูลประเมินเพื่อพัฒนา
 ไม่สนใจศึกษา สถานศึกษา

เกิด "โครงการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา" โดยคำนึงถึง
 ความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเป็นประโยชน์ ความคุ้มค่า

พัฒนา กิจกรรมสร้างสรรค 8 กิจกรรม

- จัดทำปฏิทินกิจกรรมคุณครู
- พัฒนาผู้ประเมินภายนอกในเรื่องภาคีการฝึกอบรมคุณครู
- ทำคู่มือผู้ประเมินภายนอกแบบรายงานระดับสังกัด
- ประเมินพัฒนาการของสถานศึกษาผู้ประเมินเห็นต้องศึกษาภายในระยะเวลา 6 - 12 เดือน
- พัฒนารูปแบบข้อมูลออนไลน์นำเสนอแบบบัญชีที่ผู้บริกรประเมินแบบผลงานโดดเด่น
- พัฒนาระบบประเมิน เสร็จเรื่องผ่านเข้ามาในสังกัด
- จัดตั้งศูนย์ประสานงานส่งเสริมการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้
- ส่งเสริมการดำเนินการพัฒนาคุณภาพตามเอกลักษณ์หรือวัฒนธรรมของเขตพื้นที่การศึกษา

ส่วนที่ 1 แผนและผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

1.1 การประเมินคุณภาพภายนอกในสถานการณ์โควิด 19

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีระบบและวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก ที่เน้นความสำคัญและดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตวิธีการทำงาน จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ยังคงส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในทุกระดับ การประเมินคุณภาพภายนอกจะมุ่งเน้น และยึดหลักการในการประเมินที่สะท้อนผลของคุณภาพการศึกษา เพื่อการสนับสนุนและพัฒนาระบบการศึกษาของประเทศให้อยู่ในระดับมาตรฐานตามที่ต้นสังกัดได้ตั้งเป้าหมายไว้ และผลักดันให้เกิดการพัฒนาไปสู่มาตรฐานระดับสากล วิธีการการประเมินคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ดังนี้

1.1.1 กรอบแนวทาง รูปแบบ และวิธีการประกันคุณภาพภายนอก ภายใต้สถานการณ์จำเป็นและเร่งด่วน เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19)

ในสถานการณ์ COVID-19 ทุกคนป้องกันตนเองโดยการล้างมือ ปิดปากด้วยหน้ากากอนามัย อยู่ห่างจากผู้อื่น เว้นการสัมผัสกัน ทำให้เกิดวิถีชีวิตแบบใหม่ (New Normal) การประกันคุณภาพภายนอกของ สมศ. ก็เช่นกัน โดยเฉพาะในการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาก็ต้องปรับให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตภายใต้สถานการณ์ COVID-19 จึงเสนอแนวทาง รูปแบบ และวิธีการประกันคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์จำเป็นและเร่งด่วน แบ่งออกเป็น 2 ระยะต่อเนื่องกัน คือ ในระยะที่ 1 การประเมินและวิเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาก่อนการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษา และในระยะที่ 2 การลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมหรือการตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์และการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายนอก โดยการประกันคุณภาพภายนอกในระยะที่ 2 จะใช้ระยะเวลาน้อยที่สุด และเป็นไปตามความสมัครใจของสถานศึกษา ซึ่งแบ่งการดำเนินการออกเป็น 2 ระยะต่อเนื่องกัน ดังต่อไปนี้

1) ระยะที่ 1 ก่อนการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษา จะมีการประเมินและวิเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ที่ส่งผ่านหน่วยงานต้นสังกัดตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 โดยไม่มีขอเอกสารเพิ่มเติมจากสถานศึกษา เพื่อลดภาระของสถานศึกษา เกณฑ์การประเมิน SAR พิจารณาแยกเป็นรายมาตรฐานตามการประกันคุณภาพภายใน (IQA) และสรุปผลการประเมินและวิเคราะห์ SAR มีระดับคุณภาพ 3 ระดับ ตามรายมาตรฐาน คือ ดี พอใช้ และปรับปรุง

2) ระยะที่ 2 การลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมหรือการตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเมื่อสถานศึกษาได้รับผลการประเมิน SAR ในระยะที่ 1 อย่างเป็นทางการจาก สมศ. แล้ว หากต้องการให้มีการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษาหรือตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้สถานศึกษาร้องขอโดยส่งคำร้องผ่านคณะผู้ประเมินภายนอกมายัง สมศ. ได้ (ตามความสมัครใจ) ตามการนัดหมาย และประเด็นการตรวจเยี่ยมหรือการตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีกำหนดระยะเวลาน้อยที่สุด และไม่มีการสรุปผลด้วยวาจาที่สถานศึกษา เพื่อลดการสัมผัสตามหลักการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) และสรุปผลการประกันคุณภาพภายนอกจากการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมหรือการตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ มีระดับคุณภาพ 5 ระดับ แยกเป็นรายมาตรฐาน คือ ดีเยี่ยม ดีมาก ดี พอใช้ และปรับปรุง ซึ่งสมศ. จะส่งผลการประกันคุณภาพภายนอกให้สถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดเมื่อผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการ สมศ.แล้ว จึงเผยแพร่ต่อสาธารณชนต่อไป

1.1.2 การประกันคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์จำเป็นและเร่งด่วน เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ในระยะที่ 1 การประเมินและวิเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ก่อนการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษา มีขั้นตอนดังนี้

- 1) สมศ. รับ SAR ของสถานศึกษาผ่านหน่วยงานต้นสังกัดในระบบ Online
- 2) สมศ. ตรวจสอบหัวข้อใน SAR โดยใช้แบบตรวจสอบรายงานการประเมินตนเอง (SAR) (Check List) (CO-02) เพื่อใช้เป็นข้อเสนอแนะในการทำ SAR ฉบับต่อไป
- 3) การประเมินและวิเคราะห์ SAR ของสถานศึกษา
  - 3.1) กรณีสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และศูนย์พัฒนาเด็ก สมศ. จะประสานกับหน่วยประเมินในการดำเนินการประเมินและวิเคราะห์ SAR ของสถานศึกษาตามขั้นตอน
  - 3.2) กรณีสถานศึกษาด้าน/ระดับ/ประเภทอื่น สมศ. ประสานงานกับผู้ประเมินภายนอกซึ่งขึ้นทะเบียนไว้ การจัดคณะผู้ประเมินภายนอกเป็นไปตามที่ สมศ. ประกาศไว้ คณะผู้ประเมินภายนอกเข้าระบบสารสนเทศเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก (AUTOMATED QA: AQA) เพื่อ Download SAR และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อไปทำการประเมิน SAR คณะผู้ประเมินภายนอกดังกล่าวจะต้องผ่านการอบรมเกี่ยวกับการประเมิน SAR และวิเคราะห์ SAR และวิธีการตรวจเยี่ยมภายใต้เงื่อนไข New Normal อีกทั้งจะทำการประกันคุณภาพภายนอกภายใต้เงื่อนไขที่ สมศ. กำหนดไว้
- 4) คณะผู้ประเมินภายนอกสรุปผลการประกันคุณภาพภายนอกรายมาตรฐาน พร้อมให้ข้อเสนอแนะ ตามเกณฑ์ที่ สมศ. กำหนด (CO-03) โดยมีระดับคุณภาพ 3 ระดับ ตามรายมาตรฐานคือ ดี พอใช้ และปรับปรุง
- 5) คณะผู้ประเมินภายนอกตัดสินผลการประเมินและวิเคราะห์ SAR รายมาตรฐาน เขียนข้อเสนอแนะรายมาตรฐาน และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมระดับสถานศึกษา กรอกลงในแบบรายงานการประกันคุณภาพภายนอก: ผลการประเมิน SAR ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ของ สมศ. (CO-04) การเขียนข้อเสนอแนะ ให้ทำตามแนวทางที่ สมศ. กำหนด
- 6) คณะผู้ประเมินภายนอกจัดส่งรายงานการประกันคุณภาพภายนอก: ผลการประเมิน SAR ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ให้สถานศึกษาพิจารณาตามเวลาที่กำหนด
  - 6.1) กรณีที่สถานศึกษาเห็นชอบ คณะผู้ประเมินภายนอกหรือหน่วยประเมินจะจัดส่งรายงานการประกันคุณภาพภายนอก: ผลการประเมิน SAR ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 (CO-04) ให้ สมศ. พิจารณา
  - 6.2) กรณีที่สถานศึกษาไม่เห็นชอบ คณะผู้ประเมินภายนอกจะนำผลมาพิจารณาของสถานศึกษามาตรวจสอบและพิจารณาปรับแก้ไข ทั้งนี้ จะทำได้ก็ต่อเมื่อมีการระบุชื่อหลักฐานใน SAR ที่คณะผู้ประเมินภายนอกมิได้พิจารณา จากนั้นคณะผู้ประเมินภายนอกจะรายงานการประกันคุณภาพภายนอก: ผลการประเมิน SAR ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ให้ สมศ. พิจารณา “โดย สมศ. จะพิจารณาเฉพาะความชัดเจนของภาษา จะไม่แก้ไขผลการประเมิน SAR”
- 7) กรณีที่สถานศึกษาร้องขอให้มีการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษาหรือตรวจสอบหลักฐาน และข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (ตามความสมัครใจ) ให้สถานศึกษากรอกแบบฟอร์ม

คำร้อง (CO-05) และส่งแบบฟอร์มดังกล่าวให้ สมศ. ผ่านคณะผู้ประเมินภายนอกมาพร้อมกับรายงานการประกันคุณภาพภายนอก: ผลการประเมิน SAR ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 (CO-04) เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาระบบเห็นชอบให้ดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกในระยะที่ 2 ต่อไป

8) สมศ. จะนำรายงานการประกันคุณภาพภายนอก: ผลการประเมิน SAR ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 เฉพาะสถานศึกษาเห็นชอบรายงานการประกันคุณภาพภายนอกดังกล่าวแล้ว และไม่ร้องขอให้มีการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษาหรือตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เสนอคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องต่อไป ผลประเมิน SAR มีระดับคุณภาพ 3 ระดับ ตามรายมาตรฐาน คือ ดี พอใช้ และปรับปรุง ซึ่ง “ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ สมศ. ถือว่าสิ้นสุด ก่อนเสนอหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาต่อไป”

1.1.3 การประกันคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์จำเป็นและเร่งด่วน เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ในระยะที่ 2 การลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมหรือการตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) คณะผู้ประเมินภายนอกดำเนินการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมหรือการตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เฉพาะสถานศึกษาที่ส่งแบบฟอร์มคำร้อง (CO-05) ให้ สมศ. ผ่านคณะผู้ประเมินภายนอก และตรวจหลักฐานตามที่ระบุไว้

2) คณะผู้ประเมินภายนอกที่จะลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมหรือการตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์จะเป็นชุดเดียวกับที่ประเมินและวิเคราะห์ SAR ในระยะที่ 1 และจะสรุปผลการประกันคุณภาพภายนอกจากการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมหรือการตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ มีระดับคุณภาพ 5 ระดับ แยกเป็นรายมาตรฐาน คือ ดีเยี่ยม ดีมาก ดี พอใช้ และปรับปรุง และจะสรุปผลการประกันคุณภาพภายนอกเป็นดังนี้

3) คณะผู้ประเมินภายนอกประชุม Online เพื่อกำหนดหน้าที่การปฏิบัติงาน ดังนี้

3.1) คณะผู้ประเมินภายนอกที่รับผิดชอบจัดทำแผนการเตรียมการก่อนลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมหรือการตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามแบบฟอร์มของ สมศ. (CO-07) เพื่อเตรียมระบุชื่อหลักฐาน หรือข้อมูลที่จะไปตรวจสอบ และทำตารางนัดหมายการตรวจเยี่ยมหรือการตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (ระหว่างคณะผู้ประเมินภายนอกกับสถานศึกษา) ตามแบบฟอร์มของ สมศ. (CO-06)

3.2) คณะผู้ประเมินภายนอกประชุม Online เพื่อเตรียมการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมหรือการตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามตารางนัดหมายและประสานติดต่อกับสถานศึกษาเรื่อง วัน เวลา ที่สะดวกทั้งสองฝ่าย

3.3) หลักฐานหรือข้อมูลที่จะตรวจสอบ มี 6 ประเภท คือ

- (1) บุคคล ได้แก่ ระบุรายชื่อบุคคล หรือตำแหน่งที่จะเข้าไปสัมภาษณ์ เช่น ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู นักเรียน เจ้าหน้าที่ ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ชุมชน ฯลฯ
- (2) เอกสาร ภาพถ่าย เช่น เอกสารหลักฐาน โครงการ แผนงาน แผนการสอน รายงาน ภาพถ่ายกิจกรรม ค่าสถิติ ฯลฯ
- (3) รางวัล เช่น รางวัล โล่ ถ้วยรางวัล ใบประกาศเกียรติคุณ วุฒิบัตร ฯลฯ
- (4) สถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคาร พื้นที่จัดกิจกรรม แหล่งการเรียนรู้ โรงอาหาร โรงฝึกปฏิบัติงาน สนามเด็กเล่น ห้องวิทยาศาสตร์ บ่อเลี้ยงปลา ห้องชมรม ฯลฯ
- (5) ครูภัณฑ์ สื่อการสอน เช่น สื่อการศึกษา สื่อการสอน สื่อการเรียน แผนการสอน ฯลฯ
- (6) อื่น ๆ ที่นอกเหนือจาก 5 ประเภทข้างต้น

ในการลงพื้นที่ที่ตรวจเยี่ยมหรือการตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ คณะผู้ประเมินภายนอกต้องทำตารางนัดหมายว่าใครจะตรวจอะไร เมื่อใด ที่ไหน อย่างไร เพื่อสถานศึกษาจะให้อำนวยความสะดวก

4) กรณีลงพื้นที่ที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษา คณะผู้ประเมินภายนอก จะไม่มีการประชุมกับสถานศึกษา แต่จะตรวจหลักฐาน ข้อมูลเชิงประจักษ์ตามตารางที่นัดหมาย ตามเวลาและสถานที่ที่สถานศึกษาจัดให้ ระหว่างการตรวจหลักฐาน คณะผู้ประเมินภายนอกจะใส่หน้ากากอนามัย และถุงมือตลอดเวลา กับเว้นระยะห่าง 1-2 เมตร ตามหลักการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) คณะผู้ประเมินภายนอกออกจากสถานศึกษา โดยไม่ต้องสรุปรายงานผลด้วยวาจา หากแต่จะนำผลมาสรุป Online ระหว่างผู้ประเมินภายนอก

ในช่วงสถานการณ์จำเป็นและเร่งด่วนทำให้ไม่สามารถลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษาตามปกติได้ เช่น สถานการณ์ COVID-19 คณะผู้ประเมินภายนอกสามารถตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์กับสถานศึกษาที่มีความพร้อม (ศึกษารายละเอียดได้จากประกาศคณะกรรมการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และคู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก: การตรวจเยี่ยม Online)

5) คณะผู้ประเมินภายนอกติดต่อกันทาง Online เพื่อสรุปผลประกันคุณภาพภายนอกเป็นรายงานมาตรฐาน พร้อมพิจารณาข้อเสนอแนะรายงานมาตรฐาน (ตามหลักการเขียนข้อเสนอแนะ) และการเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมระดับสถานศึกษา

6) คณะผู้ประเมินภายนอกจัดส่งรายงานการประกันคุณภาพภายนอก: ผลการตรวจเยี่ยมภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ตามแบบฟอร์มของ สมศ. (CO-09) ให้สถานศึกษาพิจารณาตามเวลาที่กำหนด

สถานศึกษาที่ไม่เห็นชอบผลการประเมินจะอุทธรณ์ได้ หากสถานศึกษามีหลักฐานหรือข้อมูลใหม่ ตามวัน/เดือน/ปีที่ระบุใน SAR ของสถานศึกษา และคณะผู้ประเมินภายนอกมิได้พิจารณาให้ช่วงการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมหรือตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

7) คณะผู้ประเมินภายนอกตรวจสอบผลการพิจารณาของสถานศึกษาและปรับแก้ไขผลการประเมิน (ถ้ามี) และจัดส่งรายงานการประกันคุณภาพภายนอก: ผลการตรวจเยี่ยม ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ดังกล่าวให้ สมศ. หรือหน่วยประเมินจะเป็นผู้ส่งรายงานให้ สมศ. ในกรณีที่มีหน่วยประเมิน

8) สมศ. ตรวจสอบรายงานเฉพาะความชัดเจนของภาษาโดยจะไม่แก้ไขผลการประเมินการตรวจเยี่ยม จากนั้นจะเสนอคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องต่อไป

9) ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ สมศ. ถือว่าสิ้นสุด

10) สมศ. เสนอผลการประกันคุณภาพภายนอก: ผลการตรวจเยี่ยม ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาต่อไป

ขั้นตอนการประเมินทั้งสองระยะสามารถสรุปได้ดังแผนภาพด้านล่างนี้

1.2 แผนและผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

สมศ. ได้ระดมสรรพกำลังจนสามารถดำเนินการได้เกินกว่าเป้าหมายที่กำหนด ดังแสดงในตารางที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 แผนในการดำเนินกิจกรรมและเป้าหมายการประเมินของแต่ละระดับการศึกษา

ลำดับที่	ระดับการศึกษา	การประเมินคุณภาพภายนอก ปีงบประมาณ 2565		
		เป้าหมาย (แห่ง)	ประเมินระยะที่ 1	ประเมินระยะที่ 2
1	การศึกษาปฐมวัย (ศูนย์พัฒนาเด็ก)	6,376	ตามเป้าหมาย	ตามการร้องขอ
2	การศึกษาขั้นพื้นฐาน	10,468	ตามเป้าหมาย	ตามการร้องขอ
3	การศึกษาขั้นพื้นฐาน (วัตถุประสงค์พิเศษ)	326	ตามเป้าหมาย	ตามการร้องขอ
4	ศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย	360	ตามเป้าหมาย	ตามการร้องขอ
5	การอาชีวศึกษา	440	ตามเป้าหมาย	ตามการร้องขอ
6	การอุดมศึกษา*	30	ตามการร้องขอ	ตามการร้องขอ
	รวม	18,000		

ตารางที่ 2 สรุปผลการดำเนินกิจกรรมโครงการประเมินคุณภาพภายนอกตามแผนปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ระดับการศึกษาที่ประเมิน	เป้าหมาย ปี 2565 (แห่ง)	ผลการดำเนินงาน ไตรมาสที่ 1-4 จำนวนสถานศึกษา (แห่ง)			
		ประเมิน (ระยะที่ 1) ตามมาตรฐาน ภาคบังคับ	คิดเป็น ร้อยละ เทียบกับเป้าหมาย ในแต่ละระดับ	ประเมิน (ระยะที่ 2) ตามความสมัครใจ ของสถานศึกษา	
1	การศึกษาปฐมวัย (ศูนย์พัฒนาเด็ก)	6,376	7,009	109.93	554
2	การศึกษาขั้นพื้นฐาน	10,468	11,341	108.34	603
3	การศึกษาขั้นพื้นฐาน (วัตถุประสงค์พิเศษ)**	326	367	112.58	61
4	ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	360	415	115.28	25
5	การอาชีวศึกษา	440	384*	87.27	36
6	การอุดมศึกษา	30	42	140.00	42
	รวมทั้งหมด (แห่ง)	18,000	19,558	108.66	1,321

ทั้งนี้ ในส่วนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทวัตถุประสงค์พิเศษ (โรงเรียนนานาชาติ) มี SAR ที่พร้อมรับการประเมินเพียงจำนวน 384 แห่ง มี แบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สรุปผลการดำเนินงานในการประเมินคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทวัตถุประสงค์พิเศษ

ประเภทวัตถุประสงค์พิเศษ		เป้าหมาย ปี 2565 (แห่ง)	ผลการดำเนินงาน ไตรมาสที่ 1-4	
			จำนวนสถานศึกษา (แห่ง)	
			ประเมิน (ระยะที่ 1)	ประเมิน (ระยะที่ 2)
3.1	โรงเรียนนานาชาติ	50	50	34
3.2	โรงเรียนส่งเสริมความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์	13	13	8
3.3	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	120	151	19
3.4	โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ	143	153	0
รวม		326	367	61

1.3 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกจำแนกตามรายมาตรฐาน การประเมินคุณภาพภายนอกโดย สมศ. นั้น ใช้กรอบการประเมินที่มีความสอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งตามประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาไว้ 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ และมาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเมื่อจำแนกตามรายมาตรฐาน แสดงได้ดังที่ 4 ซึ่งจะเห็นว่ามาตรฐานทั้ง 3 ด้านของการศึกษาทุกระดับอยู่ในระดับดีตั้งแต่ร้อยละ 93.21 ขึ้นไป ยกเว้นด้านการอาชีวศึกษามีระดับคุณภาพของมาตรฐานทั้งสามด้านอยู่ในระดับดีตั้งแต่ร้อยละ 67.77-76.86

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพโดยแบ่งออกเป็นระดับการศึกษา และมาตรฐานการศึกษาในแต่ละด้านจากจำนวนสถานศึกษาที่สำนักงานได้ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ระดับการศึกษา	จำนวนร้อยละของ สถานศึกษาที่มีผลประเมิน เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด	จำนวนร้อยละของสถานศึกษา ที่มีผลประเมินอยู่ในเกณฑ์ที่ ควรได้รับการพัฒนา
1. ศูนย์พัฒนาเด็ก (จำนวนสถานศึกษาที่ประเมิน 7,009 แห่ง)		
มาตรฐานด้านผู้เรียน	95.24	4.76
มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ	97.59	2.41
มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน	93.21	6.79
2. การศึกษาขั้นพื้นฐาน (จำนวนสถานศึกษาที่ประเมิน 11,341 แห่ง)		
มาตรฐานด้านผู้เรียน	99.92	0.08
มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ	99.97	0.03
มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน	99.97	0.03

ระดับการศึกษา	จำนวนร้อยละของ สถานศึกษาที่มีผลประเมิน เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด	จำนวนร้อยละของสถานศึกษา ที่มีผลประเมินอยู่ในเกณฑ์ที่ ควรได้รับการพัฒนา
3. การศึกษาขั้นพื้นฐาน(วัตถุประสงค์พิเศษ) (จำนวนสถานศึกษาที่ประเมิน 367 แห่ง)		
มาตรฐานด้านผู้เรียน	96.64	3.36
มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ	95.30	4.70
มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน	97.32	2.68
4. การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (จำนวนสถานศึกษาที่ประเมิน 415 แห่ง)		
มาตรฐานด้านผู้เรียน	96.40	3.60
มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ	98.65	1.35
มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน	96.40	3.60
5. การอาชีวศึกษา (จำนวนสถานศึกษาที่ประเมิน 384 แห่ง)		
มาตรฐานด้านผู้เรียน	76.86	23.14
มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ	67.77	32.23
มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน	73.55	26.45

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สมศ. ได้รับงบประมาณจัดสรร จำนวน 99.4523 ล้านบาท มีการตั้งงบประมาณเพิ่มเติมจากเงินสะสมของสำนักงาน จำนวน 361.4722 ล้านบาท และจากงบกองทุน จำนวน 11.8000 ล้านบาท รวมเป็นงบประมาณทั้งสิ้น 472.7245 ล้านบาท มีการใช้จ่ายงบประมาณเมื่อสิ้นปีงบประมาณ จำนวน 425.3236 ล้านบาท และกักเงินเหลือมปี จำนวน 19.0250 ล้านบาท สรุปการใช้จ่าย ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 คิดเป็นร้อยละ 94.00 โดยผู้ตรวจบัญชีภายนอก (บริษัทนิลสุวรรณ จำกัด) ได้ตรวจสอบบัญชีพบว่า สมศ. มีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายถูกต้อง ไม่มีข้อสังเกตผิดปกติแต่อย่างใด

1.4 รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สมศ. ได้รับงบประมาณจัดสรร จำนวน 99.4523 ล้านบาท มีการตั้งงบประมาณเพิ่มเติมจากเงินสะสมของสำนักงาน จำนวน 361.4722 ล้านบาท และจากงบกองทุน จำนวน 11.8000 ล้านบาท รวมเป็นงบประมาณทั้งสิ้น 472.7245 ล้านบาท มีการใช้จ่ายงบประมาณเมื่อสิ้นปีงบประมาณ จำนวน 425.3236 ล้านบาท และกักเงินเหลือมปี จำนวน 19.0250 ล้านบาท สรุปการใช้จ่าย ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 คิดเป็นร้อยละ 94.00 โดยผู้ตรวจบัญชีภายนอก (บริษัทนิลสุวรรณ จำกัด) และเสนอคณะกรรมการ สมศ. รับทราบ เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ตรวจสอบบัญชีพบว่า ผลการดำเนินงานทางการเงิน การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์สุทธิ ส่วนทุน และกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชี ภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด ปรากฏตามเอกสารบทสรุปที่แนบมานี้

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2565

	หมายเหตุ	หน่วย : บาท	
		2565	2564
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	27,039,394.19	93,161,509.89
ลูกหนี้ระยะสั้น	6	113,337.50	125,349.79
เงินลงทุนระยะสั้น	7	1,335,000,000.00	576,375,204.00
ค่าจ้างจ่ายล่วงหน้า	8	1,078,000.00	1,161,800.00
ลูกหนี้หน่วยประเมินภายนอก - สุทธิ	9	0.00	0.00
รายได้ดอกเบี้ยค้างรับระยะสั้น	10	19,483,990.31	4,910,745.36
วัสดุคงเหลือ	11	1,614,200.56	1,590,930.88
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้าอื่น	12	2,759,856.67	3,066,558.01
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		1,387,088,779.23	680,392,097.93
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
เงินฝากที่ติดภาระผูกพัน	7	1,487,431.13	1,481,874.37
เงินลงทุนระยะยาว	13	571,000,000.00	1,575,000,000.00
รายได้ดอกเบี้ยค้างรับระยะยาว	10	7,686,054.78	17,864,219.17
อาคาร และอุปกรณ์-สุทธิ	14	32,580,289.76	39,074,059.33
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน-สุทธิ	15	11,394,395.76	18,637,343.18
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	16	468,040.00	468,040.00
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		624,616,211.43	1,652,525,536.05
รวมสินทรัพย์		2,011,704,990.66	2,332,917,633.98

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นางสาวศิริวรรณ แซ่ลิ้ม)
หัวหน้างานการเงินและบัญชี

(ดร.นันทา หงวนตัด)
รักษาการผู้อำนวยการ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

	หมายเหตุ	หน่วย : บาท	
		2565	2564
หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
หนี้สิน			
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้ระยะสั้น	17	6,257,881.67	2,366,172.11
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	18	19,813,086.62	15,655,556.56
ประมาณการหนี้สินจากคดีความ	19	0.00	81,866.93
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	20	1,734,701.69	8,399,200.14
รวมหนี้สินหมุนเวียน		<u>27,805,669.98</u>	<u>26,502,795.74</u>
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
ประมาณการหนี้สินผลประโยชน์พนักงาน	21	28,232,179.00	23,867,863.00
รายได้จากการรับโอนทรัพย์สินรอการรับรู้	22	96,700.99	108,950.79
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		<u>28,328,879.99</u>	<u>23,976,813.79</u>
รวมหนี้สิน		<u>56,134,549.97</u>	<u>50,479,609.53</u>
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม		1,703,634,431.01	2,054,933,767.47
องค์ประกอบอื่นของสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
กองทุน สมศ.	23	237,179,478.51	213,889,029.94
กองทุนสวัสดิการ สมศ.	24	14,756,531.17	13,615,227.04
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		<u>1,955,570,440.69</u>	<u>2,282,438,024.45</u>
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		<u>2,011,704,990.66</u>	<u>2,332,917,633.98</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการการเงินนี้

(นางสาวศิริวรรณ แซ่ถิ่ม)
หัวหน้างานการเงินและบัญชี

(ดร.นันทา หงวนตัด)
รักษาการผู้อำนวยการ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
 งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
 สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2565

	หมายเหตุ	หน่วย : บาท	
		2565	2564
รายได้			
รายได้จากงบประมาณ	27	99,452,300.00	282,733,000.00
รายได้ดอกเบี้ยรับและผลตอบแทนจากเงินลงทุน	28	36,038,826.69	34,539,252.22
รายได้อื่น	29	117,307.80	722,104.76
รวมรายได้		<u>135,608,434.49</u>	<u>317,994,356.98</u>
ค่าใช้จ่าย			
ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน	30	326,423,837.16	347,897,633.14
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	31	73,147,259.82	79,109,063.29
ค่าตอบแทน	32	1,463,900.00	1,321,900.00
ค่าใช้จ่าย	33	32,546,216.55	30,565,880.32
ค่าวัสดุ	34	2,804,577.62	3,027,465.19
ค่าสาธารณูปโภค	35	6,120,926.53	7,164,235.25
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	36	19,969,300.57	19,296,258.77
รวมค่าใช้จ่าย		<u>462,476,018.25</u>	<u>488,382,435.96</u>
รายได้สูง(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน		<u>(326,867,583.76)</u>	<u>(170,388,078.98)</u>
หัก รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิของกองทุน			
ส่วนของกองทุน สมศ.	23	(23,290,448.57)	(14,890,783.09)
ส่วนของกองทุนสวัสดิการ สมศ.	24	(1,141,304.13)	(214,205.79)
รวมรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิของกองทุน		<u>(24,431,752.70)</u>	<u>(15,104,988.88)</u>
รายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		<u>(351,299,336.46)</u>	<u>(185,493,067.86)</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นางสาวศิริวรรณ แซ่ลี้ม)
 หัวหน้างานการเงินและบัญชี

(ดร.นันทา หงวนดัด)
 รักษาการผู้อำนวยการ

รายงานการตรวจบัญชีฉบับสมบูรณ์สามารถศึกษาได้จาก QR Code นี้

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ด้านคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย

2.1 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพด้านการศึกษาของประเทศไทย

2.1.1 ศักยภาพด้านการศึกษาของประเทศไทยจากผลการประเมิน PISA

International Institute for Management Development หรือ IMD สวิตเซอร์แลนด์ ประจำปี 2565 ได้จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ จำนวน 64 ประเทศ ด้วยตัวชี้วัด จำนวน 9 ตัวชี้วัด จำแนกเป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกเป็นกลุ่มตัวชี้วัดในด้านคุณภาพการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน มี 3 ตัวชี้วัด และประเทศไทยมีผลการจัดอันดับดังต่อไปนี้

1) ผลการทดสอบ PISA (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่าน) ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 50
2) ร้อยละของนักเรียนที่มีผลการทดสอบคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่านที่ไม่อยู่ในระดับต่ำ (อันดับ 50) ซึ่งประเทศไทยมีแนวโน้มของคะแนนลดลง และมีอันดับต่ำมาตลอด 10 ที่ผ่านมา โดยมีคะแนนต่ำกว่าเกือบทุกประเทศในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก

3) อัตราการไม่รู้หนังสือของประชากรอายุ 15 ปี ร้อยละ 6.2 (ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 57) ซึ่งมีแนวโน้มของอันดับที่ลดลงตลอด 10 ปีที่ผ่านมาและมีอันดับเกือบสุดท้ายของการประเมินเช่นกัน

กลุ่มที่สองตัวชี้วัดด้านคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา จำนวน 6 ตัวชี้วัด และประเทศไทยมีผลการจัดอันดับดังต่อไปนี้

1) ผลสัมฤทธิ์ของการอุดมศึกษา พิจารณาจากร้อยละของประชากรอายุ 25-34 ปี ที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาขึ้นไป 10 ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มของคะแนนที่เพิ่มมากขึ้นแต่มีอันดับลดลงและมีอันดับต่ำกว่าประเทศในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก

2) ร้อยละของผู้หญิงที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป พิจารณาจากผู้หญิงที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีอายุ 25-65 ปี พบว่า ประเทศไทยมีผู้หญิงที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีแนวโน้มที่ลดลงจากร้อยละ 60.9 (อันดับ 23) ในปี 2558 เป็นร้อยละ 24.9 (อันดับ 47) ในปี 2564

3) ดัชนีมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่เพิ่มขึ้นใหม่ ในปี 2562 พบว่า มีอันดับดีขึ้น 2 อันดับ แต่มีคะแนนลดลงจาก 5.10 (อันดับ 50) ปี 2562 เป็น 2.6 คะแนน (อันดับ 48) ในปี 2564

4) ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ (TOEFL) พบว่า ประเทศไทยมีแนวโน้มของอันดับที่ลดลงเป็นอันดับเกือบสุดท้ายของการประเมิน แต่มีแนวโน้มของคะแนนดีขึ้น จากร้อยละ 75 (อันดับ 55) ปี 2555 เป็นร้อยละ 80 (อันดับ 58) ปี 2564

5) จำนวนนักศึกษาต่างชาติที่เข้ามาเรียนระดับอุดมศึกษาในประเทศต่อประชากร 1,000 คน ซึ่งมีแนวโน้มของคะแนนที่เพิ่มมากขึ้นแต่มีอันดับลดลง ตลอด 10 ปีที่ผ่านมา จาก 0.24 คน ต่อประชากร 1,000 คน (อันดับ 46) ปี 2555 เป็น 0.48 คน ต่อประชากร 1,000 คน (อันดับ 54) และ

6) จำนวนนักศึกษาในประเทศที่ไปศึกษาต่อต่างประเทศต่อประชากร 1,000 คน มีแนวโน้มของคะแนนที่เพิ่มมากขึ้นแต่มีอันดับลดลง ตลอด 10 ปีที่ผ่านมาจาก 0.37 คน ต่อประชากร 1,000 คน (อันดับ 48) ปี 2555 เป็น จำนวน 0.5 คนต่อประชากร 1,000 คน (อันดับ 54) ในปี 2564

จะเห็นได้ว่าคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยยังไม่ดีมากนัก ทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ว่าจะเป็นความสามารถของนักเรียนในด้านคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ที่ต่ำลง ซึ่งเห็นได้จากผลการสอบ PISA ที่อยู่ในระดับต่ำกว่าเกือบทุกประเทศในภูมิภาคนี้ รวมถึงคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาไม่ว่าจะเป็นความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และผลสัมฤทธิ์ของการอุดมศึกษาที่อยู่ในระดับไม่ดีมากนัก ประเทศไทยต้องเร่งพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ รวมทั้งความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และการนำความรู้ไปใช้ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัลที่กำลังจะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคตอันใกล้

OECD ได้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเด็กอายุ 15 ปี โดยสำรวจความรู้ด้านคณิตศาสตร์ การอ่านและวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชนทั่วไป IMD ได้จัดอันดับผลการทดสอบ PISA ประจำปี 2564 โดยใช้ผลประเมินของโครงการ PISA 2018 (ปี 2561) พบว่า ทั้งอันดับและคะแนนด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่านของประเทศไทยได้อันดับ 50 มีอันดับดีกว่าประเทศอินโดนีเซีย (อันดับ 57) และฟิลิปปินส์ (อันดับ 58) ขณะที่จีน ได้อันดับ 1 รองลงมา ได้แก่ สิงคโปร์ อันดับ 2 ฮองกง อันดับ 3 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาแนวโน้มผลการประเมินด้านคณิตศาสตร์ จากผลการประเมิน PISA 2018 พบว่า ประเทศไทยมีคะแนนลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2000 ถึง 2018 (จัดสอบทุก 3 ปี) และมีคะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ย OECD ของกลุ่มประเทศพัฒนาอุตสาหกรรม ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแนวโน้มผลคะแนน PISA 2018 ด้านคณิตศาสตร์พบว่า ประเทศส่วนใหญ่มีผลคะแนนเพิ่มขึ้นเล็กน้อย สำหรับประเทศจีนได้คะแนนด้านคณิตศาสตร์อันดับ 1 (591 คะแนน) อย่างไรก็ตาม ประเทศส่วนใหญ่ในกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิก มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย OECD ยกเว้นประเทศไทย มาเลเซีย และประเทศอินโดนีเซีย

ผลการประเมิน PISA 2018 ด้านวิทยาศาสตร์ พบว่า ประเทศไทยมีคะแนนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับ ปี 2015 แต่มีคะแนนต่ำกว่าการสอบตั้งแต่ปี 2000 และต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ย OECD ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแนวโน้ม ผลคะแนน PISA 2018 ด้านวิทยาศาสตร์ พบว่า ประเทศส่วนใหญ่มีผลคะแนนลดลงจากการประเมินในปีที่ผ่านมา ขณะที่จีนซึ่งมีคะแนนด้านวิทยาศาสตร์มาเป็นอันดับ 1 (590 คะแนน) รองลงมา ได้แก่ สิงคโปร์ (551 คะแนน) อย่างไรก็ตามประเทศส่วนใหญ่ในภูมิภาคนี้ มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย OECD ยกเว้นประเทศไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย

สำหรับผลการประเมิน PISA 2018 ด้านการอ่าน พบว่า ประเทศไทยมีคะแนนลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับ การสอบปี 2000 และมีคะแนนต่ำกว่า คะแนนเฉลี่ย OECD เช่นเดียวกับผลการประเมินด้านวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาแนวโน้มผลคะแนน PISA 2018 ด้านการอ่าน พบว่า ประเทศส่วนใหญ่มีผลคะแนนลดลงจากการประเมินจากที่ผ่านมา โดยจีนได้คะแนนด้านการอ่านเป็นอันดับ 1 (555 คะแนน)

หากพิจารณาเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษากับผลสอบ PISA จากผลการศึกษาของ ภัทรมนัส ศรีตระกูล เรื่อง "ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ของประเทศไทย" พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินโครงการ PISA ของประเทศไทยประการหนึ่งคือ เรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา กล่าวคือ ระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนต้องควบคู่ไปกับแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ครูทุกคนต้องมีระบบการพัฒนาตนเอง ให้สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัด

ของสำนักงานรับรองและประเมินคุณภาพการศึกษา แต่ระบบการประกันคุณภาพของไทยที่ผ่านมากลับเป็นภาระงานอย่างหนึ่งของผู้บริหารและครูในโรงเรียน เพราะเน้นการจัดทำเอกสารเป็นสำคัญ สิ่งที่ประเมินกลับไม่ได้ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ในปี พ.ศ.2561 ซึ่งเน้นให้โรงเรียนประเมินภายในของโรงเรียนเป็นสำคัญ¹

2.1.2 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกับผลการทดสอบ O-NET

สำนักงานได้ติดต่อเพื่อขอข้อมูลผลการประเมินโอเน็ต (จำนวน 8 รายวิชา) จากสำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. โดยใช้ผลคะแนนเฉลี่ย O-NET ปี 2554-2558 เทียบกับคะแนนผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ปี 2554-2558 ทั้งนี้ใช้สถานศึกษาที่มีผลคะแนน O-NET ตรงกับสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของ สมศ. จำนวน 1,200 แห่ง เมื่อสุ่มสถานศึกษาจำนวน 400 แห่งมาเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสอบโอเน็ตกับคะแนนผลการประเมินทั้ง 3 ช่วงชั้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) พบว่า มีความสัมพันธ์กับคะแนนผลการประเมินของ สมศ. ในระดับต่ำมาก คือมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน เท่ากับ 0.029 0.060 และ 0.065 ตามลำดับ และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ สมศ. และ สทศ. ต้องพิจารณาความตรงของตัวชี้วัดและความตรงของแบบทดสอบ

2.2 สถานศึกษาที่เป็นมีแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice)

หลังจากการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 แล้วเสร็จ สำนักงานได้ดำเนินการวิจัยเพื่อค้นหาสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูและใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งเป็นแนวทางให้กับสถานศึกษาอื่น ๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงเคียงได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาของตนให้มีคุณภาพสูงขึ้น สำนักงานได้ค้นหาสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีโดยสังเคราะห์รายงานผลการประเมินสถานศึกษาในระยะที่ 2 จำนวน 1,756 แห่ง จากสถานศึกษาที่รับการประเมินทั้งหมด 21,236 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 11.28) เป็นศูนย์พัฒนาเด็ก จำนวน 25 แห่ง (12.6%) สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ทั่วไป) จำนวน 118 แห่ง (59.6%) สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (วัตถุประสงค์พิเศษ) จำนวน 32 แห่ง (16.2%) สถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษา จำนวน 16 แห่ง (8.1%) และการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 7 แห่ง (3.5%) ซึ่งพบว่า จากรายงานผลการประกันคุณภาพภายนอกที่พบแบบอย่างที่ดี จำนวน 198 แห่ง มีสถานศึกษาจัดส่งข้อมูลแบบอย่างที่ดีให้กับ สมศ. จำนวน 85 แห่ง และให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพที่ครอบคลุมสถานศึกษาทุกระดับ ตามสัดส่วนของจำนวนแบบอย่างที่ดีที่สถานศึกษาส่งเข้ามาให้กับ สมศ. จำนวน 11 คน ดำเนินการประเมินความเหมาะสมในการเผยแพร่แบบอย่างที่ดี จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ความครบถ้วนของข้อมูล ความเหมาะสมของแนวคิดและกระบวนการ ความชัดเจนของผลลัพธ์ ความเป็นประโยชน์ และความสามารถในการพัฒนาและขยายผล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

¹ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564). สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล ปี 2564, IMD 2021

ภัทรมนัส ศรีตระกูล (2563). รายงานการวิจัย เรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ของประเทศไทย. วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคมปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (มกราคม-มิถุนายน 2563)

ผลการคัดเลือกสถานศึกษาที่มีแบบอย่างที่ดีที่มีคะแนนความเหมาะสมสูงสุดมาเผยแพร่แบบอย่างที่ดี 10 อันดับแรกเพื่อให้สถานศึกษาอื่นๆ ได้นำไปเป็นแนวทางในการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีดังนี้

แบบอย่างที่ดี (Best Practice) จากรายงานผลการประกันคุณภาพภายนอก

โรงเรียนเทศบาล 3 (วัดท่ามะปราง)

โครงการจัดการเรียนรู้บูรณาการสู่ความเป็นเลิศ
โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบ Active Learning

มีเป้าหมาย (School Goal) และแผนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ท้าทายและชัดเจนในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียน (core learning outcomes) มีระบบสารสนเทศที่สามารถพัฒนาให้นักเรียนเป็นรายบุคคล และสามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนร่วมกับผู้ปกครอง มีการจัดสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ภายในโรงเรียนให้เป็นสนามหลังวง ส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้ อบอุ่นและปลอดภัย มีตารางการปฏิบัติงานที่มีความชัดเจน โดยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วยกิจกรรมบูรณาการ + Active Learning

โรงเรียนนิรมลชุมพร

โครงการบ้านสี่คุณธรรม

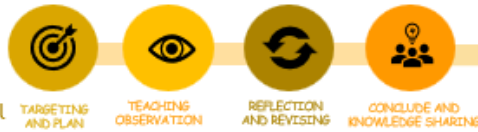
เพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเกณฑ์เป้าหมายซึ่งได้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามวงจรคุณภาพของเดมมิง (PDCA) การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนด้วยบ้านสี่คุณธรรม เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา คือ “ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ” เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายอัตลักษณ์ของโรงเรียน “รัก รับผิดชอบ และระเบียบวินัย”

โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

การจัดการเรียนรู้ CCT Thinking School Model

การดำเนินการพัฒนาครูเพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามวงจร PDCA โดยเริ่มจากฝ่ายวิชาการวิเคราะห์ข้อมูลการอบรม สัมมนา ศึกษางานของครู จัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ประชุมวางแผนการพัฒนาครูผู้สอนเป็นรายบุคคล โดยวางระบบการนิเทศ ติดตาม ช่วยเหลือแบบกัลยาณมิตร จากนั้นให้ครูดำเนินการจัดการเรียนรู้ 4 ส่วน 6 ขั้นตอนที่ส่งเสริมกระบวนการคิดของนักเรียน CCT- TS และมีการประกวดการจัดการเรียนรู้ที่เป็นต้นแบบครูสอนคิด ครูเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม

โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

กิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)
พัฒนาสมรรถนะการสอนแบบ CO 5 step

มีการจัดการอบรมบุคลากรครูเกี่ยวกับการจัดทำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด คณะผู้บริหารจึงได้มีการจับคู่ โดยครูเป็น Model teacher และ Buddy teacher ตามความเหมาะสมของเวลา โดยไม่ว่าจะต้องเป็นสายชั้นใดสายชั้นหนึ่ง เช่น ครูผู้สอนสายชั้นอนุบาล 1 คู่กับครูผู้สอนสายชั้นอนุบาล 2 โดยจัดทำปฐกศิษลละ 6 Loop ภาคเรียนละ 3 Loop ซึ่งมี Key Person 3 คน และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในกระบวนการนี้ ดังนี้

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดแพร่

นวัตกรรม SAFE Community

เพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเกณฑ์เป้าหมายซึ่งได้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามหลักยุทธการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และทักษะการดำรงชีวิตสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยมีการประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งครู ผู้ปกครอง นักสหวิชาชีพ ร่วมกันจัดทำแผนการจัดการการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) ตามกระบวนการจัดทำแผนที่กำหนดไว้ครบทั้ง 8 ขั้นตอน และมีการให้บริการอำนวยความสะดวกสื่อ บริการ เทคโนโลยี และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาอย่างเหมาะสมและเพียงพอ โดยดำเนินการแบบองค์รวม 5 ส่วน ประกอบด้วย

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกำแพงเพชร

นวัตกรรม Special AR Passport จากครูผู้ห้องเรียน
เปลี่ยนผ่านไปถึงบ้านและ Online

นวัตกรรม “Special AR Passport จากครูผู้ห้องเรียน เปลี่ยนผ่านไปถึงบ้าน และ Online” หมายถึง สื่อเทคโนโลยี AR ที่สร้างโดยการทำแผ่นภาพและใช้ซอฟต์แวร์จาก Smart phone หรือ Tablet ส่องที่แผ่นภาพ จากนั้นก็แสดงผลในจอ Smart phone หรือ Tablet กลายเป็นวัตถุ 3 มิติ มีการเคลื่อนไหว มีเสียงขึ้นมา เพื่อใช้ดึงดูดความสนใจของนักเรียนพิการ พัฒนาการเรียนการสอนของครู และแก้ปัญหาในข้อจำกัดของสถานศึกษา ถูกพัฒนาต่อยอดตามลำดับเป็น 3 รูปแบบ ประกอบด้วย

แบบอย่างที่ดี (Best Practice) จากรายงานผลการประกันคุณภาพภายนอก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลปริก

โครงการนวัตกรรมเป่าหลอดพลเมือง
บนเส้นทางการจัดการศึกษาปฐมวัย

การมีส่วนร่วม
ของทุกฝ่าย

การสร้างความรู้ความ
เข้าใจแก่ผู้ปกครอง

หลักสูตร
ท้องถิ่น

กระบวนการเรียนรู้
แบบวิทยาศาสตร์

เป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาที่ใช้อยู่เดิม โดยครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดพัฒนาคุณภาพเชิงประจักษ์
ตั้งนั้นจึงมุ่งพัฒนาครูและบุคลากรให้สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอบรม (Intensive coaching) การอบรม (Active Learning) การอบรมเชิงปฏิบัติการ
เกี่ยวกับบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย การนิเทศ การเปิดชั้นเรียน (Open Class) มาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นเด็กเป็นสำคัญตามกระบวนการ
วิทยาศาสตร์ โดยมีหลักการดังนี้

สถานรับเลี้ยงเด็กอนุบาลพีเลศวิทยา : โรงเรียนพีเลศวิทยา

นวัตกรรมการบริหาร 3 สมดุลด้วยโมเดลเพลิน
“PLEARN” (Play + Learn)

หลักการรักษาสสมดุลที่จัดการเรียนการสอนวิชาการเป็นการบูรณาการศาสตร์และศิลป์ เพื่อการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านการจัดกิจกรรมหลัก 3
รูปแบบที่เป็นเครื่องมือพื้นฐานของการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ได้แก่ กิจกรรมหลัก 6 กิจกรรมของปฐมวัย กิจกรรมการเรียนรู้แนว STEM และ
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะสมอง EF (Executive Function) ซึ่งหลักการรักษาสสมดุล มีดังนี้

HEAD

HAND

HEART

HARMONY

วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี

โครงการเสริมสร้างนวัตกรรมการ เทคโนโลยีสิ่งประดิษฐ์
ของคนรุ่นใหม่ และโครงการ;วิทยาศาสตร์

ACT

CHECK

DO

PLAN

1 ใน 4 จุดยืน กำหนดให้พัฒนาจังหวัดปัตตานีเป็นเมืองแห่งโรงงานแปรรูปอาหารสุขภาพ และอาหารฮาลาลที่มีคุณภาพ มาตรฐานการส่งออก สอดคล้องกับ
นโยบายการเปิดเสรีทางการค้ากับอาเซียน ด้วยมีความต้องการทางอาหารมุสลิมมากขึ้น เป็นโอกาสในการพัฒนาอาหารฮาลาลคุณภาพของจังหวัดรองรับ
ตลาดมุสลิม และการนำมาซึ่งการยกระดับศักยภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัด ด้วยเหตุนี้สถาบันจึงส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ทักษะและความรู้ในการ
สร้างนวัตกรรมการผลิตอาหารแปรรูป โดยดำเนินการอย่างเป็นระบบ ตามหลักวงจรคุณภาพเดมมิง ดังนี้

วิทยาลัยเทคโนโลยีพาณิชย์การเชียงใหม่

4C เพื่อการบริหารจัดการเครือข่ายเครือข่าย
สถานประกอบการเพื่อการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี

Communication

Cooperation

Collaborative
Learning

Clearly
Process

พัฒนาการบริหารจัดการเครือข่ายสถานประกอบการเพื่อการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีมีความสำคัญต่อผู้เรียนด้านการอาชีวศึกษาอย่างมาก เนื่องจากเป็น
โอกาสทางอาชีพของผู้เรียน การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีนั้น จะต้องวางแผนเตรียมการให้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ ผู้สำเร็จ
การศึกษาก็สามารถเข้าทำงานตามที่ได้ตั้งความหวังไว้ ดังนั้นการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะทำให้การจัดการศึกษาในยุค
ปัจจุบันบรรลุตามวัตถุประสงค์ คือ การฝึกเพื่อให้ได้งานทำ วิทยาลัยจึงดำเนินการเพื่อสร้างเครือข่ายการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้

QR CODE

สำหรับดาวน์โหลดรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
โครงการสังเคราะห์แบบอย่างที่ดี (Best Practice)
จากรายงานผลการประกันคุณภาพภายนอก
ของศูนย์พัฒนาเด็ก การศึกษาขั้นพื้นฐาน
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
และด้านการอาชีวศึกษา

2.3 การนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

ด้วยหลักสำคัญของระบบการประกันคุณภาพของเดมมิ่ง (Deming cycle) คือ PDCA ซึ่งจะต้องดำเนินการให้ครบวงจรในการนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างเนื่อง จากการประเมินคุณภาพภายนอกที่ผ่านมาพบว่าภายหลังจากสถานศึกษาได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. แล้ว ยังขาดการดำเนินการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของตนเองแบบทันทีทันใดและต่อเนื่อง ทำให้ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอกไม่เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาเท่าที่ควร รวมถึงระบบการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษายังขาดความเชื่อมโยงต่อกัน ส่งผลให้การนำผลการประเมินไปใช้ยังไม่เป็นรูปธรรมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน สมศ. จึงดำเนินโครงการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาซึ่งเป็นการบูรณาการร่วมกันระหว่าง สมศ. หน่วยงานต้นสังกัด และสถาบันอุดมศึกษา ในรูปแบบ Co-Creation ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ โดยใช้ข้อเสนอแนะจากผลการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ SDGs Sustainable Development Goals–SDGs หรือ “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” ในเป้าหมายที่ 4: การศึกษาที่เท่าเทียม (Quality Education) โดยใช้หลักการสำคัญในการดำเนินงานส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา 5 ประการได้แก่

(1) กระตุ้น สนับสนุน ส่งเสริมให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ภายใต้การกำกับติดตามของหน่วยงานต้นสังกัดระดับเขตพื้นที่การศึกษาระดับจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด

(2) ให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่สถานศึกษา แบบจำแนกประเภทเป็น ประเด็นที่ต้องแก้ไขเร่งด่วน รายการความเสี่ยงสำคัญๆ ประเด็นที่ควรปรับปรุงให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และประเด็นที่ควรพัฒนาขึ้นสู่การสร้างนวัตกรรมต้นแบบ

(3) เน้นให้สถานศึกษาจัดทำแผนปรับปรุงคุณภาพร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล โดยมุ่งเน้นที่รายการประเด็นปัญหาที่ต้องแก้ไขเร่งด่วน และรายการความเสี่ยงสำคัญ ๆ ของสถานศึกษาที่ควรขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบ และเชื่อมโยงระบบสารสนเทศร่วมกัน

(4) เน้นให้สถานศึกษาจัดทำคำรับรองการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดในการแก้ไข ป้องกัน หรือปรับปรุงพัฒนา แล้วดำเนินการแบบต่อเนื่อง โดย สมศ.สนับสนุนการตรวจสอบและรับรองพัฒนาการหรือตรวจสอบคุณภาพซ้ำตามการร้องขอของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

(5) ให้ความสำคัญกับการสร้างระบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ออนไลน์เพื่อให้สถานศึกษาได้มองเห็นแนวปฏิบัติที่ดี หรือนวัตกรรมต้นแบบในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่เป็นรูปธรรม

หลักการในการดำเนินงานส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทั้ง 5 ข้อสามารถแบ่งเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ (initiative) ในการดำเนินงานได้ 8 กิจกรรมอันประกอบด้วย 1) จัดทำบัญชี

ทรัพยากรบุคคล (Resources List) 2) พัฒนาผู้ประเมินภายนอกในเรื่องเทคนิคการให้ข้อมูลป้อนกลับ และ กำหนดข้อตกลงในการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่สถานศึกษา 3) ให้ข้อมูลป้อนกลับแก่หน่วยงานต้นสังกัด 4) ประเมินพัฒนาการของสถานศึกษากลุ่มที่มีประเด็นต้องแก้ไข 5) พัฒนาฐานข้อมูลออนไลน์ 6) พัฒนาระบบ กระตุ้นเสริมแรงหน่วยงานต้นสังกัด 7) จัดตั้งศูนย์ประสานงานส่งเสริมการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ใน ระดับกลุ่มจังหวัดหรือภาคการศึกษา และ 8) ส่งเสริมการดำเนินการพัฒนาคุณภาพตามเอกลักษณ์หรือบริบท

ทั้งนี้เมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สมศ. ได้ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา 4 แห่ง ได้แก่ 1) มหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนสุนันทา 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี และ 4) มหาวิทยาลัย ราชภัฏสงขลา ในฐานะศูนย์ประสานงาน สมศ. ประจำภูมิภาค ในการดำเนินการโครงการนำร่องส่งเสริมการ

นำผลประเมินไปใช้ เพื่อทดสอบด้วย การ ประเมิน เชิง ประ จัก ช์ (Empirical. Evaluation) ใน 4 ด้าน คือ ด้านความถูกต้อง ด้านความ เหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และ ด้านอรรถประโยชน์ ของเครื่องมือใน การส่งเสริมการนำผลประเมิน คุณภาพภายนอกไปใช้ ผลผลิตที่ได้ คือ คู่มือปฏิบัติการส่งเสริมการนำผล

ประเมินคุณภาพการศึกษา ภายใต้แนวคิด พันธกิจสัมพันธ์ (KICC Model) ที่ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ หลักคือ Knowledge (K) หมายถึง องค์ความรู้ของสถาบันการศึกษาและภูมิปัญญาชุมชน Integration (I) หมายถึง การบูรณาการศาสตร์ร่วมกันระหว่างสถาบันการศึกษากับชุมชน Co-Creation (C) หมายถึง การ ประสานงานเพื่อวางแผน ลงมือปฏิบัติ หาแนวทางแก้ไขปัญหา และเผยแพร่ความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ ร่วมกัน และ Continuity (C) หมายถึงการดำเนินการตามแนวคิดพันธกิจสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และนำขั้นตอนปฏิบัติการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้ ไปทดสอบในระยะที่ 2 กับสถานศึกษากลุ่มเป้าหมาย จำนวน 2 แห่ง และขยายผลการดำเนินงานไปสู่ภาคีเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 28 สถาบัน จาก 18 กลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ดำเนินการในนามศูนย์ประสานงาน สมศ. โดยการให้อำนาจในการตัดสินใจ (Empowerment) แก่ศูนย์ประสานงาน สมศ. ซึ่งดำเนินการตามคู่มือปฏิบัติการส่งเสริมการนำผลประเมินไป ใช้ฯ โดยเริ่มจาก 1) การสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิ (Resources list) ในแต่ละกลุ่มจังหวัดของสถาบันอุดมศึกษา ไม่ ต่ำกว่าสถาบันละ 20 คน 2) วิเคราะห์สภาพ ปัญหาของสถานศึกษาจากเล่มรายงานผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกและรายงานการประเมินตนเองในปีปัจจุบันของสถานศึกษาเพื่อให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันของ สถานศึกษา 3) ลงพื้นที่ในรูปแบบออนไลน์

การดำเนินการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีสถานศึกษาเข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 119 แห่ง ประกอบด้วย สังกัด อปท. 109 แห่ง สังกัด สพฐ. จำนวน 9 แห่ง และสังกัด สช. จำนวน 1 แห่ง ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานจะขยายผลการนำผล ประเมินไปใช้ให้แผ่กว้างขึ้น

ส่วนที่ 3 ผลการดำเนินงานของ สมศ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

3.1 การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

วิเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) และการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมหรือการตรวจสอบหลักฐาน พร้อมทั้งคงเน้นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ และร่วมงานกับหน่วยงานต้นสังกัด 27 หน่วยงาน ในการพัฒนาและใช้งานระบบบริหารจัดการรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา (e-SAR) เพื่อเป็นการลดภาระให้กับสถานศึกษา โดยการประเมินคุณภาพภายนอก ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 มีสถานศึกษาเข้ารับการประเมินในปีงบประมาณ 2565 จำนวน 19,558 แห่ง ซึ่งเกินกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้จากเดิม จำนวน 18,000 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 108.65) ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ จำนวนของสถานศึกษาทั่วประเทศที่ได้รับการประเมินในปีงบประมาณ 2564 - 2565 รวมทั้งสิ้น 40,835 แห่ง จากจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 60,335 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 67.68 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นของสถานศึกษาต่อ สมศ. ถึงการดำเนินงาน และการประเมินรูปแบบใหม่ที่ไม่สร้างภาระให้กับสถานศึกษา รวมถึงสถานศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) สรุปผลการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอกประจำปี 2565 พบว่า มีสถานศึกษาเข้ารับการประเมินแล้วกว่า 19,558 แห่ง ซึ่งเกินกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยหลังจากประเมิน ได้พบจุดที่ควรเร่งส่งเสริมและพัฒนาของสถานศึกษา ทั้งนี้ ในปี 2566 ที่กำลังจะมาถึงนี้ ทาง สมศ. ก็ยังคงจะใช้รูปแบบการประเมิน 2 ระยะ คือ การประเมินและ

* ข้อมูล ณ วันที่ 26 ตุลาคม 2565

(หมายเหตุ ไม่นับรวม 1) สถานศึกษาที่ได้รับการประเมินก่อนสถานการณ์โควิด 19 จำนวน 4,207 แห่ง (2) สถานศึกษา 4 กลุ่มที่ประเมินแล้วและไม่ต้องรับการประเมินตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จำนวน 1,453 แห่ง และมีกรณีสถานศึกษาหยุด/รวมกันอีกจำนวน 628 แห่ง)

สามารถนำเสนอข้อเสนอแนะที่ได้รับจากผู้ประเมินภายนอก นำไปปรับใช้ในการพัฒนาคุณภาพได้จริง ซึ่งหลังจากที่ได้ประเมิน สมศ. มีการวิเคราะห์การประเมินคุณภาพภายนอก พบว่า แต่ละประเภทสถานศึกษามีจุดเด่นที่ต่างกันไป ด้านจุดเด่นได้ส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินการต่อยอดเพื่อนำไปสู่การสร้างนวัตกรรม (Innovation) และแบบอย่างที่ดี (Best Practice) ส่วนข้อเสนอแนะที่ควรได้รับการส่งเสริมเพื่อพัฒนา สมศ. ได้ให้ข้อเสนอแนะกับสถานศึกษาทั้ง 3 ประเภท ดังนี้ (1) การสร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เรียนและเล่นอย่างมีความสุข (2) การสร้างนวัตกรรมของสถานศึกษา และการประเมินพัฒนาการก่อนและหลังการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และ (3) การส่งเสริมให้ผู้สอนพัฒนางานวิจัยและขยายผลไปสู่ชุมชน

สำหรับสถานศึกษาที่เข้ารับการประเมินแล้ว พบว่า หลายสถานศึกษามีการนำข้อเสนอแนะไปปรับใช้ ส่งผลให้เกิดการพัฒนา ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์และตรงกับวัตถุประสงค์หลักของ สมศ. อีกทั้งยังสร้างความเข้าใจให้กับสถานศึกษาว่า การประเมินไม่ได้เป็นการสร้างภาระ แต่เป็นการ “ประเมินเพื่อพัฒนา” ให้สถานศึกษาได้ทราบจุดเด่นเพื่อต่อยอด ทราบจุดบกพร่องเพื่อพัฒนา ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา สมศ. ได้ปรับแนวทางการประเมิน และพัฒนาผู้ประเมินอย่างต่อเนื่อง โดยการนำเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในทุกขั้นตอนของการประเมินตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ เพื่อให้การดำเนินงานรวดเร็ว และก้าวทันสถานการณ์โลก ที่สำคัญอยากให้ตระหนักว่าการประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ

3.2 การสร้างการรับรู้ความเข้าใจเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษา

สมศ. มีการพัฒนารูปแบบการนำเสนอ เผยแพร่ข้อมูล เพื่อการสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน และคุณภาพของ การศึกษา ระบบการให้บริการ และเผยแพร่ข้อมูล ของสำนักงานได้มีการนำเทคโนโลยี และนวัตกรรม ต่าง ๆ ที่มีความนิยมแพร่หลายในสังคมการสื่อสาร ในยุคปัจจุบัน มาประยุกต์ใช้โดยมุ่งเน้นให้ข้อมูลที่ต้องการนำเสนอไปสู่กลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง และ

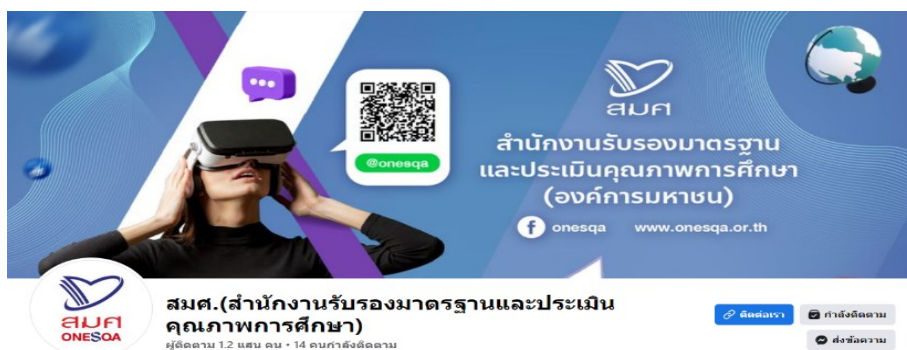
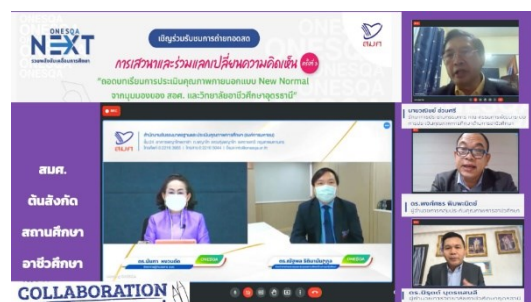
มีความเชื่อมโยงกันตามแนวนโยบายในการพัฒนาระบบการศึกษาของประเทศ ทั้งนี้หมายรวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมของสำนักงาน ได้แก่ สถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งในระดับประเทศและท้องถิ่น ผู้เรียน ผู้ปกครอง และสาธารณชน เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจ และการตรวจสอบข้อมูลคุณภาพของสถานศึกษา ตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานของสำนักงานในการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาตามแนวนโยบายการพัฒนาระบบการศึกษาของชาติ ในการพัฒนาระบบการสื่อสารข้อมูล

ระบบเทคโนโลยีการสื่อสารที่สำนักงานนำมาใช้ในการสนับสนุนการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร และการบริการข้อมูล ได้แก่ • การบริการสอบถาม ผ่านทางโทรศัพท์ • การส่งข้อมูลผ่าน E-mail/ไปรษณีย์ • การส่งข้อความผ่าน SMS • การเผยแพร่ข้อมูล ผ่านทาง Website • การเปิดช่องทางการ ให้บริการและติดตามข่าวสารข้อมูลในรูปแบบ Multimedia ผ่านทาง Facebook Line Official และ YouTube Channel พัฒนาสื่อความรู้ สื่อประชาสัมพันธ์ ที่มีความทันสมัยและเข้าใจง่าย ภายใต้กรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์สำคัญต่อการ จัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

กิจกรรมการส่งเสริมความรู้และความเข้าใจให้กับสถานศึกษาเพื่อสร้างความพร้อมรับการประเมิน ภายนอกให้กับสถานศึกษา รวมถึงการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. และกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้าง ความรู้ความเข้าใจแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีการดำเนินการหลากหลายช่องทาง ได้แก่ จัดส่งเอกสารและข้อมูล ทำคลิปวิดีโอ รวมทั้งเผยแพร่ผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ ทั้ง แบบ Online ภายใต้แนวทางที่เหมาะสมกับ สถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) การดำเนินงานแบ่งเป็น 2 ส่วนงาน ดังนี้

ส่วนงานที่ 1 ส่งเสริมสถานศึกษาและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพ ภายนอกของ สมศ. และกระทรวงที่เกี่ยวข้อง 5 ระดับ การศึกษา ประกอบด้วย (1) ศูนย์พัฒนาเด็ก (2) การศึกษาขั้น พื้นฐาน (3) การศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ (4) การศึกษาด้านการอาชีวศึกษา (5) การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย (6) การอุดมศึกษา

ในส่วนที่ 1 มีจำนวนสถานศึกษาตามเป้าหมายที่ต้องรับการประเมินทั้งหมดเป็นจำนวนมาก การดำเนินงานเผยแพร่ข้อมูลไปยังสถานศึกษาต่าง ๆ ในส่วนนี้ได้ใช้ช่องทาง ผ่าน Facebook Live โดยใน ONESQA Facebook Fan page ของ สมศ. มีผู้กดติดตามจำนวน 124,000 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2565)

ส่วนงานที่ 2 ส่งเสริมสถานศึกษาและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. และกระทรวงที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนนานาชาติ และการอุดมศึกษา

(1) สำนักงานได้จัดการประชุมโครงการส่งเสริมสถานศึกษาและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างการรับรู้ความเข้าใจ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน (วิศดุประสงค์พิเศษ) รวมจำนวน 33,191 แห่ง

(2) สำนักงานได้จัดการประชุมโครงการส่งเสริมสถานศึกษาและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างการรับรู้ความเข้าใจ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษา กศน. และด้านการอาชีวศึกษา จำนวน 1,150 แห่ง (3) สำนักงานได้จัดการประชุมโครงการส่งเสริมสถานศึกษาและประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน

ต้นสังกัด เพื่อสร้างการรับรู้ความเข้าใจ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา และการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ ประเภทโรงเรียนนานาชาติ รวมจำนวน 239 แห่ง

3.3 การอบรมและพัฒนาผู้ประเมินภายนอก

สมศ. ได้นำระบบเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้และสนับสนุนการดำเนินงานในการพัฒนาบุคลากร ทดสอบสมรรถนะ ความรู้ และความสามารถในการใช้สื่อทางเทคโนโลยีทางการศึกษาในการอบรม คัดเลือก พัฒนา และให้การรับรองผู้ประเมินภายนอก โดย สมศ. ได้พัฒนาหลักสูตรอบรมและประเมินผลแบบ Online ซึ่งถือเป็นการเตรียมความพร้อมบุคลากรที่จะเป็นผู้ประเมินให้มีพัฒนาการในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีความพร้อมในการปฏิบัติงานรองรับการเป็นบุคลากรภาครัฐในยุค Digital 4.0

ขั้นตอนการรับสมัคร คัดเลือก อบรม และรับรองผู้ประเมินภายนอก

- (1) การสมัครเพื่อเข้ารับการคัดเลือกเป็นผู้ประเมินภายนอกเปิดกว้างสู่สาธารณชนซึ่งผู้ที่มีความสนใจสามารถกรอกข้อมูลประวัติและและประสบการณ์ความเชี่ยวชาญผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์: AQA ซึ่งระบบจัดเก็บฐานข้อมูลของผู้ประเมินภายนอกของสำนักงาน
- (2) การคัดเลือกคุณสมบัติผู้สมัครเพื่อเข้ารับการคัดเลือกเป็นผู้ประเมินภายนอกสามารถตรวจสอบข้อมูลประวัติผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการคัดกรองตามคุณสมบัติเบื้องต้นซึ่งผู้ผ่านคุณสมบัติสามารถเข้ารับการอบรมเพื่อการคัดเลือกในระยะที่ 2
- (3) การอบรมและพัฒนาผู้ประเมินภายนอก ผ่านระบบ

Google Classroom โดยสำนักงานได้ออกแบบหลักสูตรเนื้อหาการอบรมให้ผู้สมัครเพื่อการคัดเลือกเป็นผู้ประเมินภายนอกเข้าห้องเรียนตามระดับการศึกษาที่เลือกตามความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ของตนเอง มี เนื้อหารายวิชา 5 รายวิชา (101-105) ที่ผู้เข้าอบรมศึกษาในห้องเรียนของตนเอง โดยมีอาจารย์ประจำรายวิชาเป็นผู้ตอบคำถามผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผ่านทาง Classroom/Chat/e-mail หรือโทรศัพท์ ซึ่งในแต่ละรายวิชามีการทดสอบความรู้

(4) การทดสอบความรู้แบบ Onsite/Online (ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา: COVID-19) ผ่านระบบ Google Meet หลังการอบรมพัฒนาความรู้ตามหลักสูตรการอบรมพัฒนาผู้ประเมินภายนอกแล้ว สำนักงานจะทำการทดสอบเพื่อคัดเลือกผู้ที่เข้าในระบบการทำงานของสำนักงานและมีความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินในระดับการศึกษาที่จะดำเนินการตรวจประเมิน

(5) การอบรมแบบถ่ายทอดสด ผ่านระบบ Facebook Live มีวิทยากรถ่ายทอดความรู้แบบการเรียนรู้แบบทางไกลซึ่งผู้เข้าอบรมได้ทำการลงทะเบียนล่วงหน้าและเข้ามาร่วมอบรมตามกำหนดการผ่านทาง Facebook ของ สมศ. แบบ Real time Information ซึ่งสามารถถามคำถามผ่านการ Scan QR Code ถาม-ตอบ หรือทางช่อง Comment ได้โดยง่ายเมื่อมีข้อสงสัย

3.4 การขับเคลื่อนการสร้างความร่วมมือในระดับนานาชาติ

1) ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ กับ Japan University Accreditation Association (JUAA)

สมศ. ร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ กับ Japan University Accreditation Association (JUAA) ประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2565 โดย ดร.นันทา หงวนตัด รักษาการผู้อำนวยการ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และ Dr. Kyosuke NAGATA ประธาน

หน่วยงาน Japan University Accreditation Association (JUAA) ซึ่งเป็นหน่วยงานการประเมินคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาเอกชนในระดับอุดมศึกษาและการอาชีวศึกษาของประเทศญี่ปุ่น ได้ร่วมลงนามเพื่อต่ออายุบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่าง สมศ. กับ JUAA เพื่อเป็นการส่งเสริมความร่วมมือด้านการประกันคุณภาพภายนอกระหว่าง 2 ประเทศ ซึ่งเป็นการลงนามเพื่อต่ออายุบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ในครั้งนี้ สมศ. และ JUAA จะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อพัฒนาขีดความสามารถและความรู้ความเข้าใจด้านการประกัน

คุณภาพภายนอก ได้แก่ การแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน ในด้านการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษาของทั้ง 2 ประเทศ และการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนบุคลากรซึ่งจะทำให้ทั้ง 2 หน่วยงานได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกจากทั้งของประเทศไทย และประเทศญี่ปุ่นต่อไป

2) สมศ. ร่วมประเมินหน่วยงานประกันคุณภาพภายนอกของลาวและฟิลิปปินส์ ภายใต้โครงการ The Reviews of External Quality Assurance Agencies in ASEAN European Union Support to Higher Education in ASEAN Region หรือ EU SHARE

สมศ. ร่วมประเมินหน่วยงานประกันคุณภาพภายนอกของลาวและฟิลิปปินส์ ภายใต้โครงการ The Reviews of External Quality Assurance Agencies in ASEAN European Union Support to Higher Education in ASEAN Region หรือ EU SHARE ซึ่งเป็นเครือข่ายที่มุ่งยกระดับคุณภาพ ความสามารถในการแข่งขัน และความเป็นสากลให้แก่ภาคการศึกษาระดับอุดมศึกษาในภูมิภาคอาเซียน จับมือกับสมาคมประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษาแห่งยุโรป (European Association for Quality Assurance in Higher

Education หรือ ENQA) และหน่วยงาน German Academic Exchange Service หรือ DAAD ประเทศเยอรมนี ที่เป็นผู้รับผิดชอบด้านการพัฒนากรอบการประกันคุณภาพและกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาของยุโรป ดำเนินโครงการ “ The Reviews of External Quality Assurance Agencies in

ASEAN” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานและระบบของหน่วยงานประเมินคุณภาพภายนอกของสมาชิกเครือข่าย AQAN ถึงความสอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพของอาเซียน (ASEAN Quality Assurance Framework หรือ AQAF) ทั้งนี้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เข้าร่วมเป็นสมาชิกของเครือข่าย AQAN และเป็นหนึ่งในคณะกรรมการบริหารเครือข่าย ตั้งแต่ พ.ศ. 2551 และได้รับการประเมินจากโครงการ The Reviews of EQAAs in ASEAN ระยะที่ 1 ในปี พ.ศ. 2560 และได้รับโล่ QA Trophy เพื่อรับรองถึงการดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพของอาเซียน (AQAF) ตั้งแต่วันที่ 31 ตุลาคม 2561 เป็นต้นมา และถือเป็นหน่วยงานประกันคุณภาพภายนอกแห่งแรกในอาเซียนที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกภายใต้โครงการดังกล่าว โดยปัจจุบันเครือข่าย EU SHARE ได้ดำเนินโครงการ The Reviews of EQAAs in ASEAN ในระยะที่ 2 มีกำหนดระยะเวลาการประเมินระหว่างปี พ.ศ. 2564-2565 ซึ่งที่ผ่านมาได้ดำเนินกิจกรรมในรูปแบบออนไลน์เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในแต่ละประเทศ อาทิ การอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินให้แก่หน่วยงาน EQAAs และคณะผู้ประเมิน

ในการนี้ ภายหลังจากสถานการณ์โควิด-19 ในหลายประเทศมีแนวโน้มคลี่คลายลง เครือข่าย EU SHARE จึงเปลี่ยนกำหนดการตรวจประเมินแบบออนไลน์เป็นการลงพื้นที่ในรูปแบบ Onsite และประสานงานมายัง สมศ. ในฐานะเป็นคณะกรรมการบริหารเครือข่าย AQAN และเป็นหน่วยงานที่เคยรับการประเมินจากโครงการดังกล่าว ทั้งนี้ นาวาตรีหญิง ดร.กิตติยา เอ็ฟพานส รองผู้อำนวยการ ได้รับเชิญให้เป็นประธานคณะผู้ประเมิน ซึ่งคณะผู้ประเมินประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพจากยุโรปและอาเซียน ในการลงพื้นที่ในรูปแบบ Onsite เพื่อประเมินหน่วยงาน Department of Legislation and Education Quality Assurance (DEQA) ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในวันที่ 13-14 มิถุนายน 2565 และในวันที่ 20-22 มิถุนายน 2565 ลงพื้นที่ประเมิน The Commission on Higher Education (CHED) ของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ตามลำดับ

3.5 ผลการบริหารจัดการภายใต้เกณฑ์ ก.พ.ร. และ PMQA 4.0

องค์ประกอบที่ 1 ประสิทธิภาพ (Performance Perspective)

1.1 ตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับภารกิจตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งที่แสดงให้เห็นการเชื่อมโยงจากยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนระดับชาติ

- (1) ความสำเร็จของการทบทวนแนวทางประเมินคุณภาพภายนอกและบทบาทภารกิจของ สมศ.
- (2) จำนวนสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก
- (3) ความสำเร็จของการทบทวนแนวทางพัฒนาผู้ประเมินภายนอก

1.2 การกำกับดูแลที่ใช้ระบบและเชื่อมโยงฐานข้อมูล

- (1) จำนวนหน่วยงานต้นสังกัด/หน่วยงานกำกับดูแลที่ใช้ระบบและเชื่อมโยงฐานข้อมูล

สำนักงานสามารถดำเนินการได้สำเร็จตามค่าเป้าหมายขั้นสูง (100 คะแนน) โดยสำนักงานได้เชื่อมโยงฐานข้อมูลกับหน่วยงานต้นสังกัด/หน่วยงานกำกับดูแลในการส่ง SAR ของสถานศึกษาได้สำเร็จร้อยละ 100 ของจำนวนสถานศึกษาที่ขอรับการประเมิน ซึ่งสามารถเชื่อมโยงฐานข้อมูลได้แล้วเสร็จจำนวน 25 แห่ง จากเป้าหมายขั้นสูงที่กำหนดไว้ จำนวน 23 แห่ง คิดความสำเร็จเป็นร้อยละ 108.70 ของค่าเป้าหมายขั้นสูง ทั้งนี้ การดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ในส่วนของการเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้วย API Web Service ซึ่งมีความสะดวกต่อการใช้งานทั้งผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน ที่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ตามที่ผู้รับการประเมินเสนอเข้ามาในระบบ สามารถดำเนินการ 3 แห่ง ได้แก่ 1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 3. สำนักงานศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร

องค์ประกอบที่ 2 ประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการดำเนินงาน

2.1 ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงความคุ้มค่าในการดำเนินโครงการ สำนักงานได้เลือกโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 2 โครงการ เพื่อประเมินตัวชี้วัดของโครงการดังนี้

(1) โครงการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นโครงการที่ใช้งบประมาณสูงสุดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ตามเงื่อนไขที่สำนักงาน ก.พ.ร. กำหนด โดยสำนักงานได้จัดทำรายงานดังกล่าวร่วมกับสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จัดทำรายงานดังกล่าวขึ้น

(2) โครงการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อสนับสนุนการประเมินคุณภาพภายนอก เนื่องจากเป็นโครงการที่ใช้งบประมาณสูงในแง่ของการเป็นโครงการต่อเนื่องจากปีงบประมาณที่ผ่านมา และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เป็นโครงการที่ใช้งบประมาณสูงสุดในส่วนของงบลงทุน โดยสำนักงานได้จัดทำรายงานดังกล่าวร่วมกับสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จัดทำรายงานดังกล่าวขึ้นเช่นเดียวกัน

2.2 ร้อยละค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรขององค์การมหาชน สำนักงานมีผลการใช้จ่ายด้านบุคลากรบรรลุเป้าหมายขั้นสูง (100 คะแนน) มีรายละเอียดดังนี้

(1) ร้อยละค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรไม่เกินกรอบวงเงินรวมฯ ที่คณะกรรมการกำหนด โดยสำนักงานมีร้อยละค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร) เพียงร้อยละ 14.25 เท่านั้น ซึ่งถือว่าไม่เกินกรอบวงเงินรวมฯ ที่คณะกรรมการกำหนดร้อยละ 30

(2) ร้อยละค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรไม่สูงกว่าร้อยละค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรตามแผนที่เสนอคณะกรรมการองค์การมหาชน ณ ต้นปีงบประมาณ โดย สมศ. มีร้อยละค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรร้อยละ 14.25 (ตามการคำนวณในข้อ (1)) ซึ่งไม่สูงกว่าร้อยละค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรตามแผนที่เสนอต่อคณะกรรมการองค์การมหาชน ณ ต้นปีงบประมาณ ร้อยละ 15.89

องค์ประกอบที่ 3 ศักยภาพขององค์การมหาชน (Potential Perspective)

3.1 การพัฒนาระบบบัญชีข้อมูล (Data Catalog) เพื่อนำไปสู่การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Data): การประเมินคุณภาพภายนอก โดยสำนักงานสถิติและสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) สพร. หรือ DGA ได้ดำเนินการตรวจสอบและประกาศผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดในเป้าหมายขั้นสูงเรียบร้อยแล้ว สำนักงานได้คะแนน 100 คะแนนเต็ม บรรลุค่าเป้าหมายขั้นสูง

3.2 การประเมินสถานะของหน่วยงานในการเป็นระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0) สำนักงานดำเนินการสำเร็จเป็นไปตามค่าเป้าหมายขั้นสูง (100 คะแนน) โดยสำนักงานเป็นองค์การมหาชนที่ใช้ผลคะแนนกรณีที่ 2 (เป็นองค์การมหาชนที่สมัครขอรับรางวัลฯ แต่ไม่ประสงค์จะใช้คะแนนจากกรณีที่ 1 รอบรางวัลเลิศรัฐ สมศ. ผ่านการประเมินรอบ 1 ด้วยคะแนน 430.02) แต่ใช้คะแนนผลการประเมิน PMQA 4.0 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่ได้รับจากผลการตรวจรายงานการประเมินตนเองโดยสำนักงาน ก.พ.ร. โดย สมศ. ได้คะแนน 436.76 คะแนนซึ่งมากกว่ากรณีที่ 1 โดยมีรายละเอียดคะแนนรายหมวด ดังนี้

รูปแบบกัลยาณมิตรประเมินของ สมศ.

มีขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนา
คือ การสร้างเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการประเมินคุณภาพภายนอกและส่งเสริมพัฒนาให้สถานศึกษาพร้อมพัฒนาสู่คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันและพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก จาก สมศ.

ขั้นที่ 2 สร้างศรัทธาต่อหน่วยงาน
คือ การพัฒนาทัศนคติของผู้ประเมินภายนอก ที่มีความสามารถและมีความเป็นกัลยาณมิตรเพื่อให้สถานศึกษาคิดศรัทธาและไว้วางใจต่อผู้ประเมินภายนอก และมีความเป็นมิตรต่อการปฏิบัติภารกิจการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา

ขั้นที่ 3 เพียงประเมินอย่างกัลยาณมิตร
คือ การประเมินสภาพจริงเพื่อยืนยันผลประเมิน จากการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสู่มาตรฐานโดยการบูรณาการ การประเมินตนเอง การประเมินเชิงประจักษ์ การประเมินเสริมพลัง การประเมินเชิงคุณภาพ และการประเมินเทียบมาตรฐานด้วยหลักการ “เข้าใจ เข้าถึง แล้วจึงเข้าประเมิน”

ขั้นที่ 4 อธิกและเสริมแรงพัฒนา
คือ การรายงานผลการประเมินต่อสถานศึกษา ดึงออกสังเกตและสารณะอย่างตรงไปตรงมา พร้อมทั้งมอบกับต้นสังกัดในการให้แรงเสริม เพื่อให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

คะแนน PMQA 4.0

หมวด	ผลการประเมินตนเอง จากหน่วยงาน	ผลการประเมิน จากผู้ตรวจ	ค่าเฉลี่ย ของหน่วยงานที่ประเมินทั้งหมด
หมวด 1 การนำองค์การ	500	442.71	428.03
หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์	500	416.67	415.19
หมวด 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	500	437.5	406.65
หมวด 4 การวัด วิเคราะห์ และจัดการความรู้	500	463.54	419.7
หมวด 5 การมุ่งเน้นบุคลากร	500	421.88	401.01
หมวด 6 การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ	500	458.33	418.24
หมวด 7 การบรรลุผลลัพธ์การดำเนินการ	456.67	416.67	352.59
คะแนนรวม 500 คะแนน	493.81	493.81	493.81
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เป็นระบบราชการ	3.95	3.49	3.25

องค์ประกอบที่ 4 การควบคุมดูแลกิจการของคณะกรรมการองค์การมหาชน

4.1 ร้อยละความสำเร็จของการพัฒนาด้านการควบคุมดูแลกิจการของคณะกรรมการองค์การมหาชน บรรลุ เป้าหมายขั้นสูง โดยดำเนินการครบถ้วนรวมทั้งสิ้น 9 ประเด็น ได้แก่ (1) การวางแผนปฏิบัติการ 5 ปี (2) การบริหารทางการเงิน (3) การบริหารทรัพยากรบุคคล (4) การควบคุมภายใน (5) การบริหารทั่วไป (6) การคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/การตอบสนองต่อประชาชน (7) การบริหารการประชุม (8) การประเมินผลการปฏิบัติงานองค์การมหาชน (9) การประเมินผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการองค์การมหาชน

3.6 รางวัลและความภาคภูมิใจ

1) รางวัลองค์กรส่งเสริมคนดี คนเก่ง คนกล้า

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้รับรางวัลองค์กรส่งเสริมคนดี คนเก่ง คนกล้า จากพลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง ประธานคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในโครงการส่งเสริมคุณธรรม สมศ. ยกย่องผู้ปฏิบัติงานตรงต่อเวลาไม่ขาดลามาสาย โดยโครงการดังกล่าวมีจุดประสงค์ดังนี้

(1) เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ปฏิบัติงานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ผู้ซึ่งมีความทุ่มเทตรงต่อเวลา ในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของสำนักงาน

(2) เพื่อเป็นเกียรติกับผู้ที่ได้รับการยกย่อง และส่งผลให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองและเป็นขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างมุ่งมั่นทุ่มเทให้กับสำนักงานต่อไป

(3) เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการตรงต่อเวลาและการทุ่มเทการทำงานที่ดีให้กับผู้ปฏิบัติงานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

(4) เพื่อเป็นการส่งเสริมคุณธรรมประการหนึ่งของผู้ปฏิบัติงานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการ ส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2550

2) สมศ. ได้รับผลการประเมิน ITA ในระดับ A ต่อเนื่องเป็นปีที่ 3

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ประกาศผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 โดย สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีผลการประเมินอยู่ในระดับ A ด้วยคะแนน 91.16 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเป็นองค์กรที่ให้ความสำคัญกับธรรมาภิบาลและความโปร่งใสในการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ทั้งนี้ การประเมิน ITA

จัดโดย สำนักประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส สำนักงาน ป.ป.ช. ร่วมกับหน่วยงานกำกับติดตามการประเมินฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐได้รับทราบถึงสถานการณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใส พร้อมส่งเสริมและพัฒนาให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำผลการประเมินฯ ไปใช้ประกอบการปรับปรุงพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการปฏิบัติงาน การให้บริการ และการอำนวยความสะดวกต่อประชาชน ซึ่งการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีหน่วยงานภาครัฐเข้าร่วมการประเมินทั้งสิ้น 8,303 หน่วยงานทั่วประเทศ

3) รางวัลองค์กรคุณธรรมต้นแบบ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้รับรางวัลองค์กรคุณธรรมต้นแบบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ตามโครงการส่งเสริมชุมชนองค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม ภายใต้แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559 – 2564) ซึ่งได้พิจารณามอบรางวัลให้กับองค์กรในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีคุณธรรมและจริยธรรมด้านการปฏิบัติงานระหว่างผู้นำองค์กรและผู้ปฏิบัติงาน โดยมีส่วนราชการและหน่วยงานในกำกับเข้าร่วมการประเมินฯ

ทั้งสิ้น 7 หน่วยงานจากผลการประเมิน ซึ่ง สมศ. ได้รับรางวัลองค์กรคุณธรรมต้นแบบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 แสดงให้เห็นถึง สมศ. เป็นองค์กรที่มีการดำเนินงานภายในที่มีคุณธรรมและธรรมาภิบาล มีการส่งเสริมให้บุคลากรนำคุณธรรมและจริยธรรมมาใช้ในการดำเนินงานจนเกิด “ความร่วมมือในองค์กร” ซึ่งส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานของ สมศ. ทั้งนี้ การได้รับประกาศยกย่องดังกล่าว เป็นการตอกย้ำถึงความมุ่งมั่นของ สมศ. ในการยืนหยัดและยึดมั่นที่จะดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล โปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อสังคม และมอบคุณค่าให้กับสังคมต่อไป

ส่วนที่ 4 ทิศทางการดำเนินงานในอนาคต (เพิ่มเรื่องแผนและการนำ TQM มาใช้ในปีหน้า)

4.1 แผนยุทธศาสตร์ สมศ. 3 ปี (พ.ศ. 2566 - 2568)

เพื่อให้สามารถเข้าใจองค์กรอย่างรอบด้าน นำมาซึ่งการพัฒนาแผนกลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานได้วิเคราะห์ SWOT อันได้แก่ จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) จากการรับฟังความเห็นอย่างรอบด้านทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในและภายนอก แล้วได้ดำเนินการยกร่างแผนยุทธศาสตร์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566- 2568 สำนักงานยังได้วิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานจะมีสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสำนักงานจะดำเนินงานตามทิศทางการพัฒนาประเทศ ผลการวิเคราะห์และแผนกลยุทธ์แสดงดังแผนภาพด้านล่างนี้

SWOT Analysis

STRENGTHS

- S1 เป็นหน่วยงานประเมินคุณภาพภายนอกของประเทศที่ตั้งขึ้นจาก พ.ร.บ.การศึกษาที่มีหน้าที่ตามกฎหมายในการประเมินคุณภาพ และไม่มีปัญหาเรื่องงบประมาณในการประเมิน
- S2 ได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอในการปฏิบัติงาน
- S3 มีผู้ประเมินจำนวนมากเพียงพอในการลงพื้นที่ประเมิน กับจำนวนเป้าหมายการประเมินในแต่ละปี
- S4 มีประสบการณ์ด้านการพัฒนาระบบประเมินมาอย่างยาวนานกว่า 20 ปี

WEAKNESSES

- W1 การนำผลประเมินลงสู่การปฏิบัติ ยังไม่สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงคุณภาพของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน
- W2 การเชื่อมโยงฐานข้อมูลของ สมศ. ทั้งภายในและภายนอกยังไม่บูรณาการหรือตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้
- W3 การให้ข้อเสนอแนะจากผลการประเมินของผู้ประเมินยังขาดความเป็นรูปธรรมไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างชัดเจน
- W4 ขาดการนำผลการประเมินจากระบบ QC100 มาปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการสรรหาผู้ประเมิน
- W5 ระบบประเมิน ให้ความสำคัญกับเอกสารมากกว่าการประเมินเชิงประจักษ์
- W6 การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาบุคลากรของ สมศ. ยังไม่ตรงกับ Core Business
- W7 ไม่มีผู้อำนวยการ สมศ. ตัวจริง ทำให้งานหลายอย่างไม่สามารถขับเคลื่อนได้อย่างที่ควรจะเป็น

OPPORTUNITIES

- O1 สังคมคาดหวังให้ สมศ. มีบทบาทในการคุ้มครองผู้บริโภคให้บริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ (Customer Protection)
- O2 ต้นสังกัดได้มีการแบ่งกลุ่มสถานศึกษาชัดเจนมากขึ้น เช่น ประเภทสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา และด้านอาชีวศึกษา
- O3 มีเครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษาประกันคุณภาพและระบบการประเมินในระดับสากลที่พร้อมให้เรียนรู้และเป็นต้นแบบของ สมศ. (QAA, AQAN, INQAAHE, UAS, JUAA, TWAEA, HEEACT, NIAD- QE, AUN-QA, APQN, ฯลฯ)
- O4 มีหน่วยกำกับการณ์ประเมินที่พร้อมและเพียงพอในการทำหน้าที่ช่วยงานของ สมศ.
- O5 ผู้ประเมินมีภาพพจน์ที่ดีต่อคุณภาพของผู้ประเมินได้
- O6 สถานการณ์โควิด 19 ทำให้องค์กรต้องปรับเปลี่ยนระบบและวิธีการปฏิบัติงานใหม่

THREATS

- T1 สมศ. ไม่สามารถเลือกโรงเรียนที่มีความจำเป็นได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกได้เอง หากไม่ผ่านความเห็นชอบของต้นสังกัด
- T2 กลุ่มโรงเรียนนานาชาติ ให้ความสำคัญกับการประเมินภายนอกของ สมศ. น้อยลง
- T3 สังคมมองว่า บทบาทหน้าที่ สมศ. ไม่ได้มีส่วนช่วยพัฒนาการศึกษา
- T4 สถานศึกษามองภาพลักษณ์ สมศ. เป็นการสร้างภาระ มากกว่าเป็นการช่วยพัฒนาการศึกษา
- T5 พ.ร.บ.อุดมศึกษา พ.ศ. 2562 กำหนดให้สถาบันระดับอุดมศึกษามีอิสระในการเลือกองค์กรประเมินภายนอกที่ไม่จำเป็นต้องเป็น สมศ. (สถาบันเพิ่มผลผลิต เป็นต้น)
- T6 การประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกตามร่าง พ.ร.บ.การศึกษาใหม่เป็นไปตามความสมัครใจเมื่อมีความพร้อม

กลยุทธ์ของ สมศ. ในระยะปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2568 มีดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ใช้การวิจัยในการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบประเมินและรับรองคุณภาพทุกระดับ การศึกษาให้มีมาตรฐานแบบสากลและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

เป้าประสงค์ เพื่อให้ สมศ. เป็นแหล่งอ้างอิงทางด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของประเทศ สนับสนุนและส่งเสริมการยกระดับเพื่อการรับรองมาตรฐานคุณภาพทางการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

กลยุทธ์ที่ 2 ก้าวสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงและทันสมัย

เป้าประสงค์ ระบบการทำงานที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัล (Digital Transformations) ให้เป็นองค์กรที่มีความพร้อมในโลกดิจิทัลมากขึ้น เชื่อมโยงข้อมูลกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอย่างสมบูรณ์ เต็มรูปแบบ

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างความเป็นนานาชาติสู่มาตรฐานสากล

เป้าประสงค์ เสริมสร้างภาพลักษณ์และศักยภาพของ สมศ. ในการประเมินและรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากลและได้รับการยอมรับในระดับภูมิภาคอาเซียน (ASEAN)

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาศักยภาพบุคลากรสร้างสมดุลชีวิตการทำงาน

เป้าประสงค์ บุคลากรของ สมศ. ทุกระดับได้รับการพัฒนาศักยภาพให้สอดคล้องกับค่านิยมขององค์กร ให้มีความรู้ ทักษะ การปฏิบัติงานที่ทันการเปลี่ยนแปลง มีความคล่องแคล่ว (Agility) มีคุณธรรม จริยธรรม มีความก้าวหน้าในอาชีพและมีความสุขในการปฏิบัติงาน

แผนยุทธศาสตร์สามปีสามารถศึกษาได้จาก QR Code นี้

ความเชื่อมโยงของแผนงานพื้นฐานของ สมศ. กับแผนยุทธศาสตร์ในระดับต่าง ๆ

แผนระดับ 1	ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580	การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ “พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยแยกออกจากระบบการประเมินและการรับรองคุณภาพที่เน้นผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน”	
แผนระดับ 2	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580	“พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยแยกการประกันคุณภาพการศึกษาจากการประเมินคุณภาพและการรับรองคุณภาพและการกำกับดูแลคุณภาพการศึกษา”	
	แผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2561-2565	“สถานศึกษามีแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพ การประเมินคุณภาพ และการรับรองคุณภาพการศึกษา เป็นระบบที่มีความเชื่อมโยงสอดคล้อง ไม่สร้างภาระต่อสถานศึกษาและการปฏิบัติหน้าที่การจัดการเรียนของครู”	
	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)	หมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต “การพัฒนาทุนมนุษย์ทุกช่วงวัยที่ผ่านมาได้มีความพยายามปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทุกระดับ”	
	นโยบายของคณะรัฐมนตรี	มาตรา 54 “ในการจัดการศึกษาทุกระดับโดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล”	
แผนระดับ 3	แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579	1) พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่บูรณาการเชื่อมโยงกับระบบการประกันคุณภาพภายในการประเมินคุณภาพภายนอก และการติดตามประเมินผลของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค 2) พัฒนาระบบการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภทการศึกษา 3) ปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นระบบที่ไม่ยุ่งยากต่อการปฏิบัติ และไม่เป็นการภาระของผู้สอน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาแต่ละระดับ และเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ 4) ดำเนินการในภารกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	
	แผนปฏิบัติการราชการ ศธ. พ.ศ. 2565	<ul style="list-style-type: none"> ร้อยละของสถานศึกษาแต่ละระดับที่มีผลการประเมินคุณภาพระดับดีขึ้น (ปฐมวัย/ประถม, มัธยม/อาชีวศึกษาร้อยละ 97/61/80) อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาของ IMD ดีขึ้น (อันดับ 54) 	
แผนงานพื้นฐาน สมศ.	ผลผลิตที่ 1 การเสริมสร้างให้สถานศึกษาพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก	เป้าหมาย อบรมให้กับสถานศึกษาเพื่อสร้างความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก	ตัวชี้วัด จำนวนสถานศึกษาที่ได้รับการส่งเสริมให้พร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก
	ผลผลิตที่ 2 การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา	เป้าหมาย : สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในรอบ 5 ปี เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาสู่มาตรฐาน และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเป็นคนดีคนเก่ง มีความสุข สนุกกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ	ตัวชี้วัด : จำนวนสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก

กลยุทธ์ (2566-2568)

เป้าประสงค์	เป้าประสงค์	เป้าประสงค์	เป้าประสงค์
เพื่อให้ สมศ. เป็นแหล่งอ้างอิงทางด้านการประกันและการประเมินคุณภาพการศึกษาของประเทศ สนับสนุนและส่งเสริมการยกระดับเพื่อการรับรองมาตรฐานคุณภาพทางการศึกษา	ระบบการทำงานที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัล (Digital Transformations) ให้เป็นองค์กรที่มีความพร้อมในโลกดิจิทัลมากขึ้น เชื่อมโยงข้อมูลกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอย่างสมบูรณ์เต็มรูปแบบ	เสริมสร้างภาพลักษณ์และศักยภาพของ สมศ. ในการประเมินและรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากลและได้รับการยอมรับในระดับภูมิภาคอาเซียน (ASEAN)	บุคลากรของ สมศ. ทุกระดับได้รับการพัฒนาศักยภาพให้สอดคล้องกับค่านิยมขององค์กร ให้มีความรู้ ทักษะ การปฏิบัติงานที่ทันการเปลี่ยนแปลง มีความคล่องแคล่ว (Agility) มีคุณธรรม จริยธรรม มีความก้าวหน้าในอาชีพและมีความสุขในการปฏิบัติงาน

4.2 การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก (AQA Platform)

ระบบ AQA Platform เป็นระบบงานหลักที่ใช้ในการสนับสนุนกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก ของ สมศ. ตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดกระบวนการประเมิน ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลักของการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ของ สมศ. มีความเกี่ยวข้องกับผู้ใช้งานทุกกลุ่ม ได้แก่ สถานศึกษา ผู้ประเมินคุณภาพภายนอก หน่วยกำกับ การประเมิน หน่วยงานต้นสังกัด เจ้าหน้าที่ สมศ. และประชาชนทั่วไป โดย ระบบฯ สามารถรับ-ส่งข้อมูลกับระบบงานย่อยต่าง ๆ ของสำนักงานรวมทั้ง สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายนอกได้อีกด้วย นอกจากนี้ผู้เกี่ยวข้องสามารถติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานผ่านระบบฯ และการนำเสนอรายงานในมิติต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเชิงนโยบายสำหรับผู้บริหารได้แบบ Real-time ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

เป็นเครื่องมือที่จะทำให้มีการประเมินรอบด้าน (สถานศึกษา / ผู้ประเมิน / สมศ.)

ประเมินผู้ประเมินภายนอกทุกคน ทุกระดับการศึกษา เพราะผู้ประเมินภายนอกถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำหน้าที่ตามพันธกิจหลักของ สมศ. ให้ก้าวสู่ความสำเร็จ

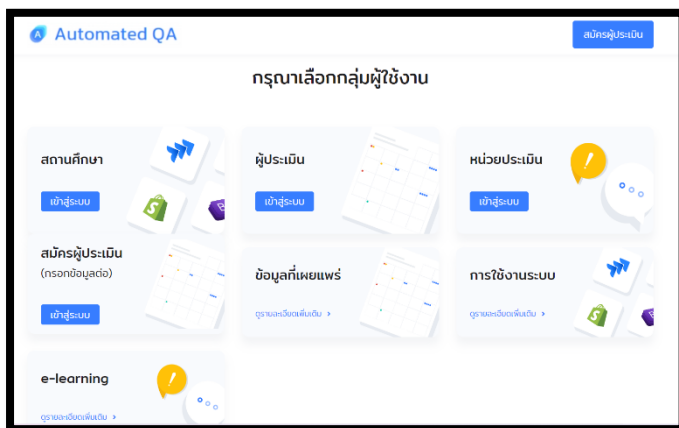
เป็นระบบหนึ่งที่ใช้ในการประมวลผลการปฏิบัติงานของผู้ประเมินภายนอก และนำผลมาวิเคราะห์และใช้ในการพัฒนาผู้ประเมินภายนอก

สถานศึกษาตอบแบบประเมิน
ได้ที่ aqa.onesqa.or.th

โดยใช้ Username/Password ที่ได้รับจาก สมศ.
หากยังไม่ได้รับ แจ้งรายละเอียดได้ที่อีเมล PPRDS@onesqa.or.th

www.ONESQA.or.th

AQA Platform ประกอบด้วยระบบ ดังนี้

- (1) ระบบการสมัครเป็นผู้ประเมินภายนอก สมศ.
- (2) การขึ้นทะเบียนผู้ประเมินภายนอก
- (3) การปรับปรุงข้อมูลประวัติส่วนตัว
- (4) การประเมินสถานศึกษา
- (5) การประเมินผลปฏิบัติงานผู้ประเมิน (QC100)
- (6) ระบบ e-Learning สำหรับผู้ประเมิน

ภายนอก ในการเรียนรู้ อบรม และพัฒนาความรู้เพิ่มเติม และทักษะที่จำเป็นต่าง ๆ ที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่

- ระบบ Cloud Enterprise Platform เป็นระบบสำหรับสนับสนุน การใช้งาน Applications ต่าง ๆ ของสำนักงาน ความสะดวก ปลอดภัย เข้าถึงง่าย และลดค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา

เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายและค่าลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ได้เป็นอย่างมาก โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีการลงทุนกับทรัพยากรระบบ Cloud Enterprise Platform เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพและความปลอดภัย เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่องตลอด 24 ชั่วโมง

- ระบบ e-Form เป็นระบบที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูลและสร้างเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ แทนการจัดส่งไฟล์ PDF ซึ่งไม่สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาวิเคราะห์หรือสังเคราะห์ได้ทันทีที่สำนักงานจึงสร้างแบบฟอร์ม อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้ประเมินใช้ในการบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ลงในระบบ AQA แล้วสามารถแปลงเป็นไฟล์ รายงานประเมินสำหรับจัดส่งสถานศึกษาได้ทันที นอกจากนี้ ข้อมูลในระบบสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ หรือสังเคราะห์เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารได้อย่างรวดเร็ว

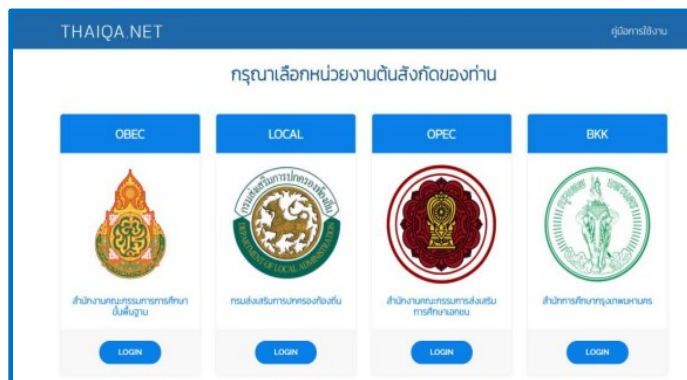
- ระบบ e-Testing สมศ. ได้พัฒนาระบบทดสอบแบบออนไลน์สำหรับผู้ประเมินภายนอกหรือผู้สมัครเป็นผู้ประเมิน เมื่อผ่านการทดสอบตามเกณฑ์ที่กำหนด ระบบ AQA จะสร้างใบรับรองการผ่านการทดสอบออนไลน์ให้กับ ผู้ใช้งานโดยอัตโนมัติ และสามารถนำเอกสารใบรับรองการผ่านมาใช้เป็นเอกสารประกอบการสมัครเป็นผู้ประเมิน หรือต่ออายุการเป็นผู้ประเมินกับ สมศ. ได้

- e-Certificate สมศ. พัฒนาระบบ e-Certificate สำหรับสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินจาก สมศ. เรียบร้อยแล้ว โดยสถานศึกษาสามารถดาวน์โหลดใบรับรอง e-Certificate ผ่านระบบ AQA โดยมีเงื่อนไขให้สถานศึกษาจะต้องทำการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประเมิน (QC100) ให้เสร็จสิ้นก่อนเนื่องจาก สมศ. จะได้นำข้อมูลจากผู้ให้บริการมาปรับปรุงพัฒนาต่อไป

- ระบบ e-Service สมศ. ได้พัฒนาระบบคำร้องออนไลน์ ในการติดต่อกับ สมศ. เพื่อความสะดวกในการจัดส่งเอกสาร ติดตามสถานะการดำเนินการ โดยผู้ประเมินจะต้องกรอกข้อมูลผ่านระบบแบบคำร้องออนไลน์ เช่น ขอเปลี่ยน ชื่อนามสกุล ขอต่ออายุการเป็นผู้ประเมิน ขอแก้ไขเลขที่บัญชี หรืออื่น ๆ รวมทั้งแนบไฟล์เอกสารที่เกี่ยวข้อง เข้าสู่ระบบ เมื่อกดส่งแบบคำร้องเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจะได้รับอีเมลแจ้งเตือนเพื่อเข้าไปดำเนินการตามคำ ร้องขอ และเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้น เจ้าหน้าที่จะเข้าไปปรับสถานะของคำร้องดังกล่าวเพื่อให้ผู้ประเมินทราบ ผลการดำเนินการ นอกจากนี้ สมศ. จะเชื่อมโยงข้อมูลระบบ AQA กับระบบ

ERP เพื่อจัดทำเอกสารใบรับรอง การหักภาษี ณ ที่จ่าย แบบอิเล็กทรอนิกส์จัดส่งให้ผู้ประเมิน นำเอกสารไปยื่นกับกรมสรรพากรได้สะดวกมาก ยิ่งขึ้น

- **ระบบ e-SAR** ส่วนขยายระบบบริหารจัดการจัดการ e-SAR เป็นระบบที่ใช้ในการรับส่งไฟล์รายงานประเมินตนเอง (SAR) ของ สถานศึกษาโดยหน่วยงานต้นสังกัดเป็นผู้รวบรวม และส่งรายชื่อสถานศึกษาที่พร้อมรับการประเมินมายัง สมศ. และ เป็นไปตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 โดยระบบ

e-SAR จะมีการเชื่อมโยง ข้อมูลและไฟล์เอกสารต่าง ๆ กับระบบ AQA Platform เพื่อให้ผู้ประเมินสามารถดูรายงานการประเมินตนเอง ของสถานศึกษาตามที่ได้รับมอบหมายให้ไปประเมินได้ทั้งนี้ การใช้งานระบบบริหารจัดการ e-SAR จะเป็นสิทธิ์ของหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อการตรวจสอบข้อมูลของสถานศึกษาในสังกัด

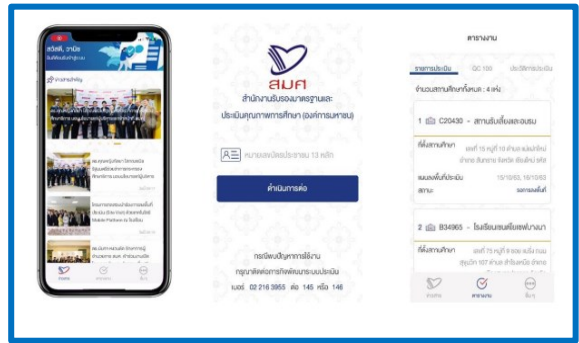
- **ระบบ Mobile Application** ใช้เมื่อมีการลงพื้นที่ประเมิน Onsite ของผู้ประเมิน โดยปีงบประมาณ พ.ศ.2565 จะมีการพัฒนาเพิ่มเติม รองรับการใช้งานของผู้ประเมินด้านการอาชีวศึกษา กศน. ขั้นพื้นฐาน (วัตถุประสงค์พิเศษ) และ ระดับอุดมศึกษา (ปัจจุบันรองรับการใช้งานของผู้ประเมินระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป)

Module การใช้งานหลัก

- (1) ผู้ประเมินภายนอกสามารถ Check-in/ Check-out
- (2) บันทึกสถานที่ของสถานศึกษาที่มีการลงพื้นที่ตรวจประเมิน (Location Records)
- (3) ผู้ประเมินภายนอกสามารถบันทึกข้อมูลภาคสนาม (Field note) ด้วยเทคโนโลยี Voice to Text ผู้ประเมินภายนอกสามารถ Export บันทึกข้อมูลภาคสนามในรูปแบบ Digital files เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

(4) ระบบสามารถแสดงรายชื่อสถานศึกษาที่ผู้ประเมินได้รับมอบหมาย จัดเรียงตามแผนการ ปฏิบัติงานได้ โดยผู้ประเมินภายนอกสามารถตรวจสอบยืนยันข้อมูลและปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาที่ถูกต้องผ่านระบบ

(5) ระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของทีมผู้ประเมินภายนอก

- **Business Intelligence (BI)** เป็นแผนงานในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก โดยจะวิเคราะห์ข้อมูลจาก 1) ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา อาทิ เช่น จำนวนผู้เรียน จำนวนบุคลากร อัตราส่วนของจำนวนผู้เรียนต่อจำนวนครู ภาระงานสอนของครู โดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ 2) ผลการประเมินคุณภาพภายนอก ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการบริหาร ด้านจัดการเรียนการสอน โดยนำเสนอข้อมูลจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา ข้อเสนอแนะตามนโยบายจากหน่วยงาน ต้นสังกัดหรือภาครัฐ ในแต่ละด้าน และข้อเสนอแนะไปสู่การพัฒนาหรือแบบอย่างที่ดีตามบริบทของสถานศึกษา ซึ่งเป็นแบบแผนงานไปสู่ศูนย์ความเป็นเลิศในการบริการข้อมูลจากการประเมิน (Excellence Center of QA) และใช้เป็นช่องทางหนึ่งในการนำเสนอข้อมูลการสะท้อนผลการจัดการศึกษาเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

- **โครงการสังเคราะห์ผลการปฏิบัติงานที่ดี (Good Practice)** จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก ของศูนย์พัฒนาเด็ก การศึกษาขั้นพื้นฐาน และด้านการอาชีวศึกษา

ในการประเมินคุณภาพภายนอกในแต่ละรอบ จะมีสถานศึกษาที่นำเสนอ Good practice ในด้านต่างๆ เช่น สถานศึกษาประสบปัญหาในการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย หรือด้วยข้อจำกัดบางประการจึงทำให้เกิดการแสวงหาแนวทางและกระบวนการที่ดีกว่าเดิมทั้งในเรื่องของการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อให้ผลสำเร็จสูงสุด ดังนั้น Best practice มีความสำคัญว่าถ้าได้นำความรู้ไปใช้ความรู้นั้นก็ยิ่งเพิ่มคุณค่า เพราะทำให้เกิดการต่อยอดความรู้ให้แตกแขนงออกไปอย่างกว้างขวาง เป้าหมายสำคัญของ Good practice ก็คือเพื่อให้คนในองค์กรมี Good practice ในการทำงานที่จะช่วยเพิ่มผลผลิตทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ จากการประเมินคุณภาพภายนอกและความสำคัญของในเรื่อง Good practice สำนักงานจึงจัดทำโครงการสังเคราะห์ผลการปฏิบัติงานที่ดี (Good Practice) จากรายงานการ ประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก การศึกษาขั้นพื้นฐาน และด้านการอาชีวศึกษาขึ้น ซึ่งผลของการสังเคราะห์นี้จะนำไปสู่การจัดทำฐานข้อมูลออนไลน์เพื่อนำเสนอให้เห็นแนวปฏิบัติที่ดีจำแนกตามกลุ่มประเภท และขนาดของสถานศึกษาต่อไป

4.3 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการหน่วยงานภาครัฐไปสู่ยุคดิจิทัล 4.0

ตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ คือ กฎหมายกลางในการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อต้องการส่งเสริมให้รูปแบบการทำงานและการให้บริการของภาครัฐปรับเปลี่ยนไปสู่ระบบดิจิทัล โดยสอดคล้องกับการพัฒนาทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน เป็นการอำนวยความสะดวกและลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนในการติดต่อราชการ การขออนุมัติ การอนุญาต ขึ้นทะเบียน จดทะเบียน การแจ้งเพื่อประกอบกิจการของประชาชน การรับเงิน และการออกใบเสร็จรับเงินของหน่วยงาน รวมทั้งลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพแก่การปฏิบัติราชการของภาครัฐในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างคล่องตัว รวดเร็ว และลดปัญหาการทุจริต ดังนั้นจึงทำให้ พ.ร.บ. ฉบับนี้เป็นความสำคัญของรัฐบาลไทยที่จะก้าวไปสู่ยุครัฐบาลดิจิทัลอย่างสมบูรณ์แบบ เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์

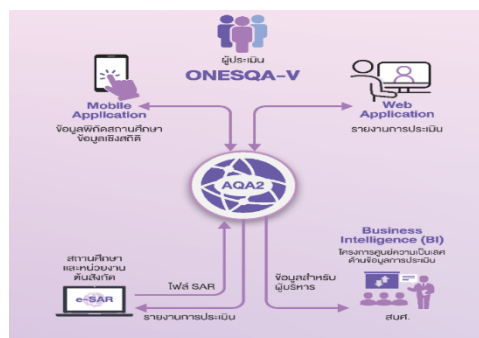

1. เพิ่มขีดความสามารถในด้านดิจิทัลของประเทศ โดยการนำเครื่องมือเทคโนโลยีในการสร้างสรรค์นวัตกรรมการผลิตและการให้บริการ เพื่อลดปัญหาด้านการจัดเก็บการสูญหายของเอกสาร และการสืบค้นข้อมูลเอกสาร
2. ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน สามารถติดต่อกับหน่วยงานของรัฐได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และลดภาระในด้านต่าง ๆ แก่ประชาชน
3. พัฒนาทักษะอาชีพด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรภาครัฐ เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ในด้านของการทำงานและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
4. สร้างความปลอดภัยในข้อมูลเอกสาร เนื่องจากเอกสารเป็นความสำคัญขององค์กร ระบบการจัดการกับเอกสารจึงมีรูปแบบการกำหนดสิทธิในการเข้าใช้ ควบคุมความปลอดภัย เพื่อป้องกันการใช้งานจากผู้ไม่ประสงค์ดีในการเข้าถึงระบบฐานข้อมูล

5. ลดปริมาณการใช้กระดาษและแฟ้มเอกสาร โดยการเปลี่ยนจากห้องเก็บเอกสารแบบออฟไลน์ให้มาอยู่ในระบบออนไลน์ ซึ่งนำไปสู่กระบวนการการจัดเก็บเอกสารในรูปแบบของอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อช่วยลดปัญหาการสิ้นเปลืองของทรัพยากรได้ในอนาคต ซึ่งผลดีของ พ.ร.บ. ฉบับนี้ ไม่เพียงแต่หน่วยงานรัฐเท่านั้นที่จะได้ประโยชน์ แต่ประชาชนก็ถือว่าได้ประโยชน์จากการปฏิบัติงานด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์นี้ด้วยเช่นกัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในอนาคตอันใกล้ การปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการจะมีความสอดคล้องกับ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ ในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ระบบจัดการเอกสารอย่างเต็มรูปแบบ

การดำเนินงานของ สมศ. ปรับสู่ความเป็น Digital ทำให้เกิดความคล่องตัวในทุกมิติ ทั้งการเงินและบัญชี การเบิกจ่ายงบประมาณ การบริหารจัดการบุคลากร ตลอดจนการวัดผลสัมฤทธิ์โครงการอันจะสะท้อนประสิทธิภาพประสิทธิผลด้านการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณในโครงการต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า ตลอดจนส่งผลให้การทำงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพดำเนินงานได้บรรลุตามวิสัยทัศน์และพันธกิจในการองค์กรที่เป็นเลิศในการรับรองมาตรฐานการศึกษาในระดับชาติและนานาชาติ ตอบสนองนโยบายการเป็นหน่วยงานภาครัฐยุค Digital 4.0 ด้วยการนำระบบ Software และคอมพิวเตอร์มาเชื่อมโยงกับเครือข่ายกับ

อุปกรณ์ต่าง ๆ ของสำนักงานเพื่อประโยชน์ในการใช้งาน การพัฒนาระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย

- (1) ระบบการบริหารจัดด้านงบประมาณการเงินและบัญชี อิเล็กทรอนิกส์ (Budget Financial and Accounting Management system) ที่เชื่อมโยงกับ Online Banking
- (2) ระบบการบริหารจัดการงานทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management System)
- (3) ระบบการบริหารจัดการงานเอกสาร (Paperless Management System)
- (4) ระบบบริหารและวัดผลสัมฤทธิ์โครงการ (Project Management System)

- สมศ. เสริมบทบาท มุ่งเสริมสนับสนุน คู่การประเมิน มุ่งยกระดับคุณภาพสถานศึกษา -

รายงานประจำปี 2565

สำนักงานรับรองมาตรฐานและ
ประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

เสริมบทบาท มุ่งเน้นสนับสนุน คู่การประเมิน
มุ่งยกระดับคุณภาพสถานศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

เลขที่ 128 ชั้น 24 อาคารพญาไทพลาซ่า ถ.พญาไท
แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400

☎ (+66) 0-2216-3955

🌐 www.onesqa.or.th

📘 [Facebook.com/onesqa](https://www.facebook.com/onesqa)

📱 @onesqa